

KOPALNIA SIARKI "MACHÓW" S.A.
w likwidacji
z siedzibą w Tarnobrzegu

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI LIKWIDOWANEJ
SPÓŁKI KOPALNIA SIARKI „MACHÓW” S.A.
W LIKWIDACJI
w roku 2024

obejmujące okres od 01.01.2024r. do 31.12.2024r.

1. Dane wstępne.

1.1. Informacje ogólne o spółce:

Pełna nazwa (firma): Kopalnia Siarki „Machów” Spółka Akcyjna w likwidacji

Siedziba: ul. Stanisława Wyspiańskiego 12

39-400 Tarnobrzeg

tel. (015) 8236950

Regon: 830205627

NIP: 867 00 13 322

Forma prawna:

Spółka jest jednoosobową spółką akcyjną posiadającą osobowość prawną. Spółka powstała w wyniku komercjalizacji przedsiębiorstwa państwowego pn. *Kopalnia Siarki „Machów”* z siedzibą w Tarnobrzegu. Akt komercjalizacji został sporządzony przez Notariusza z Kancelarii Notarialnej w Warszawie - Repertorium A Nr 11495/2007 z dnia 29.06.2007 roku.

Dniem komercjalizacji jest 1 października 2007 roku.

Komercjalizacja została przeprowadzona na podstawie art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2006 roku o zmianie ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji oraz o zmianie innych ustaw (Dz. U. z 2006 r., Nr 107, poz. 721) w związku z art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 1996r. o komercjalizacji i prywatyzacji (tekst jednolity Dz. U. z 2002 r. Nr 171, poz. 1397, ze zm.).

W dniu 23 lipca 2012 roku pomiędzy Skarbem Państwa reprezentowanym przez Ministra Skarbu Państwa a Gminą Tarnobrzeg reprezentowaną przez Prezydenta Miasta Tarnobrzeg została zawarta Umowa o nieodpłatne przeniesienia praw z wszystkich akcji Spółki Kopalnia Siarki „Machów” S.A. z siedzibą w Tarnobrzegu na rzecz Gminy Tarnobrzeg.

W związku z powyższym od dnia 23 lipca 2012 roku wszystkie akcje Spółki stały się własnością Gminy Tarnobrzeg.

Z dniem 01.10.2013r. Kopalnia Siarki „Machów” S.A. została postawiona w stan likwidacji. Zgodnie z art. 12.2.6 ustawy o rachunkowości księgi rachunkowe zostały zamknięte z dniem 30.09.2013r., a tym samym rok obrotowy 2013 obejmował 9 miesięcy. Pierwszy rok po otwarciu likwidacji trwał 15 miesięcy i obejmował okres od 01.10.2013r. do 31.12.2014r.

Organ rejestrowy:

Spółka została wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Rzeszowie, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, na podstawie Postanowienia o sygn. akt RZ.XXII NS-REJ.KRS/011588/07/380 z dnia 28 września 2007 roku pod numerem KRS 0000289714.

Kapitał zakładowy:

Zgodnie ze Statutem, kapitał zakładowy Spółki wynosi 30.000.000,00 zł i dzieli się na 3.000.000 akcji imiennych o wartości nominalnej 10 zł każda, którymi są akcje serii A o numerach od nr A 000000001 do nr A 003000000.

Wszystkie akcje wymienione powyżej objęła Gmina Tarnobrzeg.

Struktura organizacyjna:

Spółka nie posiada oddziałów samodzielnie sporządzających sprawozdanie finansowe.

Struktura własności:

Zgodnie z prowadzoną księgą akcyjną, wszystkie akcje objęła Gmina Tarnobrzeg i posiada 100 % praw głosu.

Czas trwania spółki:

Zgodnie z treścią § 4 Statutu, Spółka została utworzona na czas nieoznaczony.

Organy spółki:

- Likwidator – Dyrektor Naczelny
- Rada Nadzorcza
- Walne Zgromadzenie

Przepisy prawa regulujące działalność jednostki:

Spółka działa na podstawie przepisów Kodeksu spółek handlowych oraz postanowień Statutu Spółki. Działalność Spółki reguluje również ustawa z dnia 30 sierpnia 1996r. o komercjalizacji i prywatyzacji oraz ustawa z dnia 30 sierpnia 2013r. o dotacji przeznaczonej dla niektórych podmiotów (Dz. U. z 2021r. poz. 1747).

Restrukturyzacja przemysłu siarkowego miała na celu wydzielanie z podmiotów eksploatujących złoża siarki części majątku zbędnego, tj. nie uczestniczącego w procesie produkcji w celu odciążenia przedsiębiorcy od kosztów likwidacji i rekultywacji terenów poeksploatacyjnych. Dlatego też, w związku z zaniechaniem eksploatacji rudy siarkowej metodą odkrywkową, w 1994 roku wyodrębnione zostało samodzielne przedsiębiorstwo państwowe, które w dalszej kolejności w wyniku komercjalizacji przekształcone zostało w spółkę akcyjną. Nowopowstała spółka kontynuuje podstawową działalność tego przedsiębiorstwa. Spółka przejęła majątek przedsiębiorstwa państwowego. Podstawę rachunkową stanowił bilans przedsiębiorstwa państwowego sporządzony na dzień 30.09.2007r., tj. na dzień poprzedzający dzień komercjalizacji.

Specyfika przedmiotu działalności spółki została ujęta w Statucie Spółki. **Podstawową działalnością** jest *przygotowanie terenu pod budowę, a w szczególności likwidacja zakładów górniczych i zagospodarowanie zbędnego majątku oraz likwidacja wyrobiska po Kopalni Siarki „Piaseczno”*, sklasyfikowaną wg PKD 2007 pod numerem: 43.12.Z.

Rozpoczęty przez przedsiębiorstwo państwowe proces rekultywacji terenów pogórniczych i likwidacji zbędnego majątku jest kontynuowany przez Spółkę. Pozostała działalność jest działalnością dodatkową umożliwiającą pozyskiwanie dodatkowych środków finansowych na spłatę bieżących zobowiązań, które nie są finansowane dotacją.

Realizacja prac rekultywacyjnych i likwidacyjnych odbywa się na podstawie Roczego planu działań wykonywanych po zakończeniu prac likwidacyjnych w wyrobisku górniczym

„Piaseczno”, realizowanych przez Kopalnię Siarki „Machów” S.A. w likwidacji na dany rok kalendarzowy.

Źródłami finansowania prac objętych Rocznym Planem działań ... i pozostałej działalności likwidacyjnej realizowanych w okresie sprawozdawczym były:

- dotacja z budżetu państwa,
- środki własne pozyskane ze zbywania zbędnego majątku.

Specyfika Spółki wynika zarówno z przedmiotu działania (*rekultywacja terenów po kopalniach siarki*) jak określonego horyzontu czasowego jej funkcjonowania.

Działalność Spółki w zakresie rekultywacji terenów pogórnich określona została jako przedsięwzięcie proekologiczne, którego celem stało się przywrócenie walorów użytkowych terenom zdegradowanym wieloletnią działalnością górniczą.

Spółka nie ma charakteru rozwojowego, nie prowadzi działalności inwestycyjnej, gdyż pozyskiwane środki finansowe z pozostałej działalności Spółki w całości są przeznaczone na podatki i opłaty oraz na koszty niezbędnych prac, niefinansowanych dotacją z budżetu państwa.

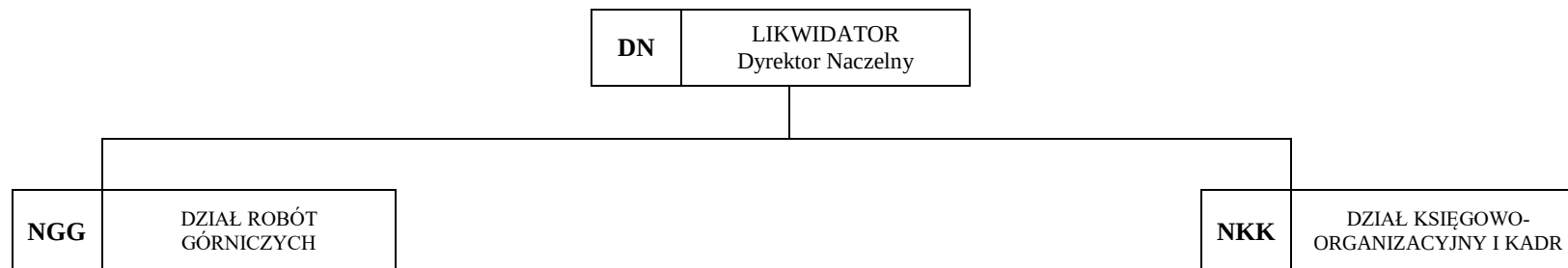
1.2. Informacje o nabyciu udziałów (akcji) własnych.

Spółka w okresie sprawozdawczym nie nabywała akcji własnych.

1.3. Struktura organizacyjna.

Struktura organizacyjna Spółki obejmuje działy i samodzielne stanowiska pracy. Spółka nie posiada samodzielnych oddziałów (zakładów). W okresie sprawozdawczym ostatnim schematem organizacyjnym jest obowiązujący od dnia 01.01.2016r. przedstawiony poniżej schemat organizacyjny.

SCHEMAT ORGANIZACYJNY KOPALNI SIARKI "MACHÓW" S.A. W LIKWIDACJI

1.4. Sytuacja Kadrowo – placowa.

1.4.1. Zatrudnienie

Według stanu na dzień 31.12.2024r. Spółka zatrudniała 23 osoby na umowę o pracę oraz jedną osobę zatrudnioną na Umowę o świadczenie usług zarządzania w osobie Likwidatora.

Działalność jednostki w okresie od 01.01.2024r. do 31.12.2024r. realizowana była przy przeciętnym zatrudnieniu (*pracownicy zatrudnieni na umowę o pracę*) w ilości 22,38 etatów i 23 osób.

Stan zatrudnienia na dzień 31.12.2024r. wynosił **23** osoby, w tym:

- pracownicy umysłowi - 11 osób
- pracownicy fizyczni - 12 osób

Struktura zatrudnienia przedstawia się następująco:

- robotnicy - 12 osób
- pracownicy inżynieryjno-techniczni - 5 osób
- pracownicy administracyjni - 6 osób

Stan zatrudnienia według struktury organizacyjnej i schematu organizacyjnego na dzień 31.12.2024r. wynosił **23** osoby, w tym:

Ruch przedsiębiorstwa -	17
Dział Robót Górniczych (NGG) -	17
Zarząd -	6
Dział Księgowo-Organizacyjny i Kadr (NKK)-	6

W związku ze specyfiką prowadzonej działalności i finansowaniu Spółki dotacją budżetową zatrudnienie dotyczące Piaseczna w roku 2024 kształtowało się następująco:

W roku 2024 zatrudnienie dostosowane było do zakresu prowadzonych robót zabezpieczających wyrobisko „Piaseczno”, tj. odwodnienia zlikwidowanego zakładu górniczego byłej Kopalni Siarki „Piaseczno” według obowiązujących przepisów prawa geologicznego i górniczego, czyszczenia rowu odwadniającego oraz robót rekultywacyjnych. W roku 2024 zatrudnienie przy robotach zabezpieczających w wyrobisku „Piaseczno” wynosiło 24 osoby w tym 12 pracowników fizycznych, 3 osoby dozoru górniczego i energetycznego, 1 pracownika inżynieryjno-technicznego, 7 pracowników działu Księgowo-Organizacyjnego i Kadr oraz 1 osoby zarządzającej Dyrektor Naczelny – Likwidator.

1.4.2. System wynagrodzeń i zmiany kadrowe:

W Spółce od dnia 01.04.2017r. obowiązuje Regulamin wynagradzania pracowników w Kopalni Siarki „Machów” S.A. w likwidacji.

W roku obrotowym 2024 wielkość poniesionych kosztów z tytułu zatrudnienia przedstawia poniższa tabela:

Tabela nr 1 Osobowy fundusz płac (bez narzutów)

Lp.	Rok 2023	Wyszczególnienie	Rok 2024	
			w zł	udział %
1	1.797.590,33	Płace (wg angaży i czasu pracy)	1.962.157,49	92,8
2	0,00	Odszkodowania z tyt. skróconego okresu wypowiedzenia	0,00	0,0
3	200.587,83	Nagrody jubileuszowe	63.139,66	3,0
4	0,00	Odprawy emerytalno-rentowe	88.207,01	4,2
5	1.998.178,16	Wynagrodzenia ogółem	2.113.504,16	100,0

Średniomiesięczne wynagrodzenie za 12 miesięcy 2024 roku (przy przeciętnym zatrudnieniu 22,38 etatów) wyniosło 7.869,77 zł.

W okresie sprawozdawczym bezosobowy fundusz płac wynosił 238.609,56 zł.

Na wyżej wymienioną kwotę składa się wynagrodzenie członków Rady Nadzorczej oraz wynagrodzenie Likwidatora.

1.4.3. Istotne informacje mające wpływ na sytuację kadrowo-płacową, w tym:

a) świadczenia na rzecz pracowników, szkolenia itp.

Świadczenia na rzecz pracowników:

W okresie sprawozdawczym, oprócz wynagrodzeń, jednostka poniosła także inne koszty obciążające jej działalność wynikające z zatrudniania pracowników, bez względu na rodzaj zawartej z nimi umowy, tj.:

- ubezpieczenia społeczne,
- składki na PPK, FP i FGŚP,
- odpis na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych,
- koszty BHP (opieka medyczna, środki czystości, odzież ochronna, posiłki profilaktyczne),
- szkolenia.

Koszt wynagrodzeń wraz z ubezpieczeniem społecznym i świadczeniami na rzecz pracowników stanowią 33,24 % kosztów rodzajowych roku 2024.

Świadczenia Socjalne przyznane z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych w okresie od 01.01.2024r. do 31.12.2024r. obejmują:

- pomoce szkolne - 2,4 tys. zł
- paczki dla dzieci - 1,0 tys. zł
- dofinansowanie kolonii - 3,3 tys. zł
- świadczenia świąteczne - 69,3 tys. zł
- wczasy indywidualne - 33,7 tys. zł
- Wydatki na pielgrzymki - 3,1 tys. zł
- wydatki dla emerytów - 10,5 tys. zł
- inne 14,0 tys. zł

Łączna kwota wydatkowana z ZFŚS wynosiła **137,3 tys. zł.**

Zasady tworzenia, gromadzenia i wykorzystywania środków z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych, a także zasady korzystania ze środków tego Funduszu określa opracowany przez jednostkę Regulamin Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych, obowiązujący od 19 marca 2008 roku. Odpisy na Fundusz dokonywane są w wysokości ustalonej ustawą.

W okresie sprawozdawczym przeprowadzono szereg szkoleń i kursów m.in. z zakresu: przepisów BHP, przepisów podatkowych oraz z zakresu księgowości, przepisów prawa pracy i ZUS, przepisów o ochronie środowiska, przepisów o zamówieniach publicznych, szkolenia techniczne.

Łączny koszt przeprowadzonych szkoleń i kursów w okresie sprawozdawczym wynosił **8,4 tys. zł.**

1.5. Sytuacja majątkowa, w tym:

a) informacja o stanie majątku posiadanego przez Spółkę

Majątkiem Spółki są wartości niematerialne i prawne, rzeczowe aktywa trwałe oraz inne aktywa obrotowe skomercjalizowanego przedsiębiorstwa państwowego określonego w bilansie zamknięcia tego przedsiębiorstwa na dzień 30.09.2007 roku.

Są to przede wszystkim grunty własne i w wieczystym użytkowaniu wraz z zabudową przemysłową po byłej Kopalni Siarki "Machów", nieruchomości wraz z położonymi na nich budynkami i budowlami wchodzącymi w skład wyrobiska po Kopalni Siarki „Piaseczno”, tereny po byłym Przedsiębiorstwie Rekultywacji Terenów Górniczych „Jeziórko” w Tarnobrzegu oraz tereny po Kopalni Siarki „Grzybów”.

Analizując sytuację majątkową spółki ocenie należy poddać szczególnie rzeczowe aktywa trwałe. Specyfika działalności zarówno przedsiębiorstwa państwowego przed komercjalizacją jak i obecnej spółki akcyjnej w likwidacji znajduje swój wyraz w zmniejszaniu liczebności użytkowanych środków trwałych zwłaszcza w grupach budynków i budowli oraz urządzeń technicznych. W miarę postępu prac likwidacyjnych następować będzie intensyfikacja wyłączenia środków trwałych i ich sprzedaż, bądź prowadzenie fizycznej likwidacji.

Spółka wg stanu na dzień 31.12.2024r. prowadziła działalność na gruntach o łącznej powierzchni **322,9023 ha**. Ich podział ze względu na podstawę prawną użytkowania przedstawia poniższa tabela:

Tabela nr 2 Grunty użytkowane przez Spółkę Kopalnia Siarki „Machów” S.A. w likwidacji wg stanu na dzień 31.12.2024r.(w ha)

Rodzaj gruntów	Stan na 31.12.2023r.	Stan na 31.12.2024r.
grunty własne	213,7441 ha	213,9262 ha
grunty w wieczystym użytkowaniu	105,9019 ha	100,3699 ha
grunty z nieuregul. stanem prawnym	8,6062 ha	8,6062 ha
Razem:	328,2522 ha	322,9023 ha

W roku 2024 w wyniku sprzedaży gruntów oraz regulacji stanu prawnego zmieniła się powierzchnia gruntów w stosunku do roku poprzedniego co wynika z następujących operacji:

- 1) Aktem notarialnym Repertorium A nr 5363/2024 z dnia 02.10.2024r. Spółka zrzekła się prawa własności nieruchomości (art. 16 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997r. o gospodarce nieruchomościami – Dz.U. z 2024r., poz. 1145) na rzecz Miasta Tarnobrzega o łącznej pow. 0,0844 ha.

- 2) Aktem notarialnym Repertorium A nr 6541/2024 z dnia 25.11.2024r. Spółka sprzedała nieruchomości o łącznej powierzchni 2,4890 ha,
- 3) Aktem notarialnym Repertorium A nr 6833/2024 z dnia 06.12.2024r. Spółka sprzedała nieruchomości o łącznej powierzchni 1,7137 ha,
- 4) Aktem notarialnym Repertorium A nr 6887/2024 z dnia 10.12.2024r. Spółka sprzedała nieruchomości wraz z posadowionym na nich budynkiem o łącznej powierzchni 0,4466 ha,
- 5) Na podstawie Decyzji Prezydenta Miasta Tarnobrzega (znak: GG-V.6844.3.2024 z dnia 04.07.2024r., decyzja prawomocna z dniem 19.07.2024r) nastąpiła regulacja stanu prawnego - przekazanie nieodpłatne na rzecz Miasta Tarnobrzega prawa własności nieruchomości, o pow. 0,6026 ha,
- 6) Spółka nabyła przez zasiedzenie własność nieruchomości gruntowej w obrębie Stale Gmina Grębów (postanowienie Sądu Rejonowego w Tarnobrzegu, I Wydział Cywilny z dnia 09.02.2024r. – Sygn. akt I Ns 628/22) prawo użytkowania wieczystego nieruchomości o łącznej pow. 0,3419 ha.
- 7) W wyniku regulacji stanu prawnego (podział nieruchomości/scalenie) zmniejszyła się powierzchnia gruntów o 0,3555 ha w obrębie Stale Gmina Grębów.

Ponadto Spółka na bieżąco prowadzi regulację stanu prawnego gruntów przydzielonych decyzjami Ministra Skarbu Państwa. Grunty z nieuregulowanym stanem prawnym przedstawione w tabeli powyżej o powierzchni 8,6062 ha są w trakcie regulacji prawnych.

- b) zmiany w majątku spółki za okres od 01.01.2024r. do 31.12.2024r. przedstawia poniższa tabela:

Tabela nr 3 Sprzedaż środków trwałych w roku 2024 (w zł)

Pozycja bilansowa	Wartość początkowa	Umorzenie	Wartość netto
Grunty	161.451,28	161.451,28	0,00
Budynki i budowle	81.487,41	61.117,20	20.370,21
Urządzenia techniczne	0,00	0,00	0,00
Środki transportu	0,00	0,00	0,00
Inne środki	0,00	0,00	0,00

Tabela nr 4 Fizyczna likwidacja środków trwałych w roku 2024 (w zł)

Pozycja bilansowa	Wartość początkowa	Umorzenie	Wartość netto
Grunty	0,00	0,00	0,00
Budynki i budowle	0,00	0,00	0,00
Urządzenia techniczne	904,61	904,61	0,00
Środki transportu	0,00	0,00	0,00
Inne środki	2.712,24	2.712,24	0,00

Tabela nr 5 Zakup Środków trwałych w roku 2024 (w zł)

Pozycja bilansowa	Wartość początkowa	Umorzenie	Wartość netto
Grunty	0,00	0,00	0,00
Budynki i budowle	0,00	0,00	0,00
Urządzenia techniczne	33.087,00	275,73	32.811,27
Środki transportu	0,00	0,00	0,10
Inne środki	0,00	0,00	0,00

Sprzedaż i likwidacja środków trwałych jest wynikiem działalności likwidacyjnej Spółki.

Spółka w okresie sprawozdawczym zakupiła następujący środek trwały:

- Urządzenie do czyszczenia drenów – niezbędne do realizacji prac w wyrobisku Piaseczno - sfinansowany dotacją z budżetu państwa.

- c) informacje o majątku Spółki dzierżawionym innym podmiotom lub o dzierżawie przez Spółkę majątku od innych podmiotów wg stanu na dzień 31.12.2024r.

Majątek Spółki dzierżawiony innym podmiotom:

- Tarnobrzskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o. o. – dzierżawa części działki 500/16 o pow. 3500 m² wraz z posadowionym na niej budynkiem,
- Nierdzewni - Bukieciarnia Łukasz Świerkula – dzierżawa części działki 500/61 o pow. 3000 m² wraz z posadowionym na niej budynkiem,
- FHU „TK” Tomasz Kapka – dzierżawa części działki 968/6 o pow. 200 m²,
- Firma Paweł Skóra - dzierżawa części działki 45/3 o pow. 150 m²,
- Firma Lapidarium Michał Sala - dzierżawa części działek 86/1 i 86/2 o pow. 150 m²,
- Firma Ewelina Siwy - dzierżawa części działki 968/5 o pow. 150 m²,
- Santa – Eko Sp. z o.o. – dzierżawa części działki 500/45 o pow. 4000 m²,
- FHU Mazur - dzierżawa części działek nr 493/2, 234/17, 494/35, 485/1 o pow. 4650 m²,
- „Omega” Magdalena Dulik - dzierżawa części działek nr 85/1 i 85/2 o pow. 150 m².

Spółka wydzierżawia majątek od innych podmiotów do prowadzenia własnej działalności, tj.:

- dzierżawa część budynku przy ul. Wyspiańskiego 12 (siedziba Spółki) – powierzchnia dzierżawiona 303,60 m²,
 - dzierżawa garażu o powierzchni 25 m²,
 - dzierżawa parkingu.
- d) informacja, czy w przypadku rozporządzenia składnikami aktywów trwałych w rozumieniu przepisów o rachunkowości o wartości przekraczającej 50 000,00 EURO, spółka uzyskała zgodę właściwych organów na dokonanie takiej czynności prawnej.

Uchwały Zarządu zgodnie z § 22 pkt. 2.8 Statutu Spółki wymagają w szczególności zbywanie i nabywanie składników aktywów trwałych oraz ich obciążanie o wartości

równej lub przekraczającej równowartość kwoty 10.000,00 (słownie: dziesięć tysięcy) EURO w złotych.

Zgodnie z zapisem § 23 pkt. 2 Statutu Spółki Zarząd jest zobowiązany uzyskać zgodę Walnego Zgromadzenia na dokonanie czynności prawnej, w zakresie rozporządzania składnikami aktywów trwałych w rozumieniu przepisów o rachunkowości, zaliczonymi do wartości niematerialnych i prawnych, rzeczowych aktywów trwałych lub inwestycji długoterminowych, w tym oddania tych składników do korzystania innym podmiotom na podstawie umów prawa cywilnego lub wniesienia ich jako wkładu do spółki lub spółdzielni, jeżeli wartość rynkowa przedmiotu rozporządzenia przekracza równowartość kwoty 50.000,00 (słownie: pięćdziesiąt tysięcy) EURO w złotych, obliczonej na podstawie średniego kursu ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski według stanu z dnia wystąpienia o zgodę.

1.6. Wielkość i struktura produkcji i sprzedaży, w tym:

- a) polityka asortymentowa, stopień wykorzystania zdolności produkcyjnych, struktura wieku parku maszynowego i zmiany z tym zakresie, informacje o systemach jakości produkcji.

Spółka nie prowadzi działalności produkcyjnej.

Główna działalność Spółki ukierunkowana jest na rekultywację terenów zdegradowanych w procesie wydobywania siarki i likwidację obiektów przemysłu siarkowego.

Charakterystyczne dla majątku trwałego Spółki zajmującej się likwidacją zbędnego majątku jest jego zużycie techniczne. Utrata wartości jest rezultatem postępu techniczno – ekonomicznego i upływu lat jego eksploatacji. Urządzenia techniczne oraz budynki i budowle były dostosowane do szczególnych wymagań stawianych przez technologie wydobywania i przetwórstwa rudy siarkowej. Nie spełniają one na dzień dzisiejszy oczekiwań potencjalnych nabywców.

Wartość brutto środków trwałych na dzień 31.12.2024r. wynosiła 27.085,6 tys. zł, natomiast dotychczasowe ich umorzenie zamyka się kwotą 14.230,9 tys. zł, co oznacza amortyzowanie majątku w 52,5 %, przy czym w grupie:

- budynków i budowli wynosi 49,4 %, tak relatywnie niski stopień umorzenia tej grupy wynika głównie z przyjmowania do majątku Spółki budynków i budowli powstałych jako nieodłączny element procesu rekultywacji – dotyczy to głównie infrastruktury technicznej powstałego Jeziora Tarnobrzskiego (*budynki i budowle związane z infrastrukturą zbiornika zostały sfinansowane ze środków z NFOŚiGW*),
- urządzeń technicznych wynosi 97,3 %,
- środków transportowych wynosi 72,4 %,
- innych środków trwałych wynosi 100 %.

Jednostka w okresie sprawozdawczym uzyskiwała przychody z tytułu sprzedaży środków trwałych, sprzedaży produktów i materiałów, których specyfika jest następująca:

Tabela nr 6 Przychody z tytułu sprzedaży środków trwałych, sprzedaży produktów (świadczonych usług) i materiałów wg stanu na dzień 31.12.2024r.

Przychody z tytułu		Sprzedaż ogółem za rok (w zł)	
		Poprzedzający 2023	Obrotowy 2024
1.	Sprzedaż produktów, w tym:	197.009,66	344.021,13
	- media energetyczne (refakturowane)	22.208,54	19.045,05
	- woda pitna , ścieki (refakturowane)	209,26	593,34
	- czynsze i dzierżawy	174.591,86	324.382,74
	- pozostałe	0,00	0,00
2.	Sprzedaż materiałów (złom, gruz, itp.)	15.739,61	540,00
3.	Sprzedaż środków trwałych	550,00	2.844.955,00
Razem:		2.948.538,51	3.189.516,13

Największą pozycję w przedstawionej powyżej tabeli w roku 2024 stanowią przychody z tytułu sprzedaży nieruchomości oraz dzierżawy nieruchomości i wynikają z zawartych umów. Wykazana powyżej sprzedaż realizowana była na rzecz odbiorców krajowych.

1.7. Znaczący wzrost niepieniężnych i rzeczowych aktywów trwałych.

W omawianym okresie nie wystąpił istotny wzrost niepieniężnych i rzeczowych aktywów trwałych. Wynika to z zakresu działalności Spółki i sposobu jej finansowania.

Podstawowe źródło finansowania to dotacja budżetu państwa do wysokości poniesionych kosztów bez możliwości doliczenia zysku, z wyłączeniem części kosztów.

Dotacja przeznaczona jest na finansowanie działań Kopalni Siarki „Machów” S.A. w likwidacji z siedzibą w Tarnobrzegu, wykonywanych po zakończeniu prac likwidacyjnych w wyrobisku po Kopalni Siarki „Piaseczno” w Piasecznie, woj. świętokrzyskie, które obejmują: zabezpieczenie terenów zlokalizowanych w sąsiedztwie wyrobiska po Kopalni Siarki „Piaseczno” przed zmianą stosunków wodnych, likwidację zbędnych instalacji, budynków oraz demontaż maszyn i urządzeń związanych z ww. zabezpieczeniem, rekultywację terenów pogórnich związanych z tym zabezpieczeniem; wykonywanie prac i przedsięwzięć związanych z powyższym zabezpieczeniem; opracowanie projektów, dokumentacji, opinii, ekspertyz i analiz związanych z ww. działaniami oraz sprawowanie ogólnego zarządu.

W efekcie środki finansowe uzyskiwane z innych źródeł (*likwidacja i sprzedaż zbędnego majątku*) w całości muszą być przeznaczone na pokrywanie podatków i opłat lokalnych, które nie są związane z Piasecznem, a stanowią działalność likwidacyjną Spółki.

1.8. Ważniejsze osiągnięcia w dziedzinie badań i rozwoju technicznego.

Spółka nie prowadzi badań.

1.9. Ochrona środowiska z uwzględnieniem sankcji i opłat grożących jednostce.

Spółka nie uruchomiła działalności produkcyjnej. Podstawowa działalność statutowa polegająca na likwidacji wyrobisk po zaniechanej eksploatacji rudy siarkowej

i rekultywacji terenów po zakończonej eksploatacji siarki jest przedsięwzięciem proekologicznym. Prace likwidacyjne i rekultywacyjne przywracają zdegradowane i zdewastowane wcześniejszą eksploatacją tereny do pierwotnego stanu.

1.10. Informacje o ewentualnych roszczeniach reprivatyzacyjnych.

W stosunku do Spółki nie wystąpiły roszczenia reprivatyzacyjne.

2. Dane ekonomiczno-finansowe.

2.1. Omówienie struktury kosztów w układzie rodzajowym.

Struktura kosztów w układzie rodzajowym za rok obrotowy 2024 obejmujący okres od 01.01.2024r. do 31.12.2024r. przedstawia się następująco:

Tabela nr 7 Koszty w układzie rodzajowym

KOSZTY W UKŁADZIE RODZAJOWYM	Rok 2023 (w zł)	Rok 2024 (w zł)	Dynamika % (3:2)
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
AMORTYZACJA	744.332,55	744.312,09	100,00
ZUŻYCIE MATERIAŁÓW I ENERGII	1.879.015,57	1.527.866,74	81,31
USŁUGI OBCE	1.005.629,89	2.616.130,21	260,15
WYNAGRODZENIA	2.283.506,24	2.415.258,38	105,77
UBEZPIECZENIA I ŚWIADCZENIA NA RZECZ PRACOWNIKÓW	602.113,91	631.705,78	104,91
PODATKI I OPATY	1.205.940,85	1.205.790,56	99,99
POZOSTAŁE KOSZTY	26.711,85	26.426,36	98,93
KOSZTY OGÓŁEM	7.747.250,86	9.167.490,12	118,33

Bardzo zmienne kształtowanie się poszczególnych kosztów rodzajowych oraz ich zmiany w stosunku do lat poprzednich związane są ze specyficzną działalnością Spółki i źródłem jej finansowania oraz perspektywą zakończenia działalności.

Proces rekultywacji i likwidacji w odróżnieniu od procesu produkcji cechuje duża dynamika zmienności zadań i związanych z tym kosztów. Poszczególne zadania wymagają odmiennego podejścia organizacyjnego. Część tych zadań jest powierzana firmom zewnętrznym, szczególnie w przypadkach wymagających specjalnych uprawnień. Spółka optymalnie wykorzystuje nabyte umiejętności własnych pracowników do realizacji planowanych prac.

Zmienność procesu rekultywacji powoduje znaczne zmiany w kosztach rodzajowych będących ich wynikiem.

2.2. Omówienie poręczeń i gwarancji udzielonych przez Spółkę.

Spółka w okresie sprawozdawczym nie udzielała poręczeń i gwarancji oraz nie korzystała z instrumentów finansowych zabezpieczających ryzyko kursowe.

2.3. Korzystanie z kredytów bankowych w ciągu roku.

Spółka nie korzystała z kredytów bankowych.

2.4. Omówienie instrumentów finansowych.

Podstawowy przedmiot działalności Spółki finansowany jest dotacją z budżetu państwa. W dniu 15.02.2024r. zostały podpisane 2 Umowy, o udzielenie dotacji na realizację w 2024r. działań wykonywanych po zakończeniu prac likwidacyjnych w wyrobisku górnym „Piaseczno”, realizowanych przez Kopalnię Siarki „Machów” S.A. w likwidacji w Tarnobrzegu, tj. Umowa Nr 4/II/D/10095/2580/24/MP z późn. zm. - dotacja podmiotowa dot. Zarządu oraz Umowa Nr 3/II/D/10095/2830/24/MP z późn. zm. - dotacja celowa dot. Piaseczna.

Dotacja z budżetu państwa nie pokrywa części kosztów działalności likwidacyjnej Spółki, ale dzięki sprzedaży zbędnego majątku trwałego Spółka na bieżąco pokrywa bieżące zobowiązania. W związku z taką formą finansowania, Spółka nie posiadała i nie posiada instrumentów finansowych.

2.5. Wyszczególnienie pomocy finansowej.

Zgodnie z podpisanymi w dniu 15.02.2024r. Umowami o udzielenie dotacji na realizację w 2024r. działań wykonywanych po zakończeniu prac likwidacyjnych w wyrobisku górnym „Piaseczno”, realizowanych przez Kopalnię Siarki „Machów” S.A. w likwidacji w Tarnobrzegu, tj. Umowa Nr 4/II/D/10095/2580/24/MP z późn. zm. - dotacja podmiotowa dot. Zarządu - przyznano dotację w wysokości 1.846.000,00 zł oraz Umowa Nr 3/II/D/10095/2830/24/MP z późn. zm. - dotacja celowa dot. Piaseczna - przyznano dotację w wysokości 5.400.000,00 zł

2.6. Zestawienie istotnych transakcji pomiędzy spółką a podmiotami powiązanymi.

Spółka nie posiada podmiotów powiązanych.

2.7. Przedstawienie stopnia realizacji wyznaczonych do osiągnięcia przez Spółkę parametrów ekonomicznych.

Podstawowym celem Spółki jest rekultywacja terenów pogórnich kopalń górnictwa siarki, a więc cel rzeczowy a nie ekonomiczny. Zgodnie z zawartą wymienioną powyżej umową dotacja przyznawana jest do wysokości poniesionych kosztów bez prawa naliczania marży.

Realizacja tego celu następuje na podstawie Roczego planu działań wykonywanych po zakończeniu prac likwidacyjnych w wyrobisku górnym „Piaseczno”, realizowanych przez Kopalnię Siarki „Machów” S.A. w likwidacji na dany rok akceptowanego przez Ministra właściwego. Przyznana dotacja jest wypłacana w ratach miesięcznych, na specjalnie w tym celu wyodrębnione rachunki bankowe. Podstawę do wypłacenia rat miesięcznych stanowi przedstawienie wniosku o wypłacenie raty wynikającej z rocznego planu działań i sprawozdań miesięcznych.

3. Działania restrukturyzacyjne i koszty ich wdrożenia.

W roku 2024 Spółka nie prowadziła działań restrukturyzacyjnych.

4. Inne ważne zdarzenia mające istotny wpływ na działalność jednostki, które nastąpiły w roku obrotowym.

- Opis zadań rekultywacyjnych, których realizacja w istotny sposób wpływa na działalność Spółki.

Wyrobisko "Piaseczno"

II.1. Harmonogram zabezpieczenia terenów zlokalizowanych w sąsiedztwie wyrobiska przed zmianą stosunków wodnych obejmuje realizację poniższych zadań:

Zadanie1. Utrzymanie obecnego systemu odwodnienia

Zakres pompowania wód nadmiarowych z wyrobiska "Piaseczno" prowadzony jest zgodnie z warunkami pozwolenia wodnoprawnego z dnia 5 grudnia 2014 roku znak: RO.XIII.Oś.6341.57.2014 w zakresie odprowadzania wód nadmiarowych ze zbiornika wodnego „Piaseczno” dla zapewnienia utrzymania zwierciadła wody w wyrobisku na rzędnej od +138,0 do + 139,0 m n.p.m. oraz zabezpieczenia terenów będących w oddziaływaniu leja depresji. Utrzymanie ruchu pompowni odbywa się w systemie ciągłym 24 h na dobę. W okresie sprawozdawczym wypompowanych zostało 6.917,20 tys. m³ wód, na plan min 6.500 tys.m³ do max 7.500 tys.m³. Zmniejszenie ilości zakresu rzeczowego pompowania wód tj. mniej o 75,80 tys.m³ wód spowodowane było niewielkimi opadami atmosferycznymi, a tym samym zmniejszonym dopływem naturalnym wód do wyrobiska górniczego "Piaseczno" głównie w IV kwartale 2024 roku. Zadanie zrealizowane było siłami własnymi Kopalni przy pomocy pompy HOMA typu S.C.40.25.412/4/H z silnikiem 200 kW. Agregat pompowy zabudowany na stanowisku pompowym wyrobiska, pracuje w systemie ciągłym z wydajnością ok. 1.100 m³/h. Energia elektryczna oraz usługi dystrybucji dostarczane były w ramach zawartej umowy z firmą Polska Grupa Energetyczna Obrót S.A. Oddział Rzeszów. Wartość kosztowa wykorzystanej energii elektrycznej wynosi 1.281.286,60 zł na założony plan 1.274.500,00 zł. Zwiększenie kosztów energii elektrycznej o kwotę 6.786,60 zł wynika z wyższego niż zakładano zużycia energii elektrycznej w IV kwartale 2024 roku. Utrzymanie ruchu systemu odwodnienia, zapewnienie obsługi całodobowej pompowni, bieżącej konserwacji urządzeń prowadzone było przez pracowników Kopalni. Przepracowano łącznie 1.458 dniówek załogi własnej kopalni. Koszty robocizny z narzutami wynosiły 603.369,73 zł.

Do realizacji zadania zabudowano następujące materiały bezpośrednie:

- Wyłącznik różnicowoprądowy RX3 25A/30mA – wartość 145,03 zł
- Wkładka topikowa zwłoczna LNH0040M – 3szt., wartość 45,61 zł
- Beton B 30 (C25/30) 25 kg - 2 szt., wartość 35,99 zł
- UPS EVER 1200AVR – wartość 861,00 zł,
- Urządzenie do czyszczenia i udrażniania drenów Dren Tornado Agro 200/66 wraz z głowicami - łączna wartość 33.087,00 zł
- Świstawka elektroniczna deep Tester o długości 15m – wartość 1.046,55 zł
- Miernik uniwersalny 600V AC/DC 10A – wartość 221,40 zł
- Miernik rezystancji izolacji 5 kV IP 65 – wartość 4.333,60 zł
- Przewód instalacyjny YDY 3x2,5 – wartość 442,80 zł
- Lampa warsztatowa 10+3W HUPIIGHT – wartość 209,10 zł
- Kłódka energetyczna trójkątna KE - 3 szt. oraz klucz trójkąt KL-T9 - 6 szt. – łączna wartość wynosi 74,76 zł.

Wartość kosztowa zakupionych materiałów bezpośrednich wynosił 40.502,84 zł. Zwiększenie

kosztów zakupu materiałów bezpośrednich o kwotę 3.902,84 zł dotyczy konieczności zakupu części układu pomiarowego pompowni „Piaseczno” w tym: Świstawka, Mierniki, Przewody elektryczne, lampy, kłódki oraz klucze (materiały niezbędne układu energetycznego odwodnienia). Zwiększony zakres wykonano, jako dodatkowy zakup materiałów bezpośrednich, a środki finansowe zostały przesunięte z niższego wykonania kosztów pracy transportu o własnego oraz kosztów dozoru w IV kwartale 2024r.

W ramach zadania realizowano systemem zleconym zakres *Remontu stanowiska pompowego wód nadmiarowych z wyrobiska „Piaseczno”* polegający na wykonaniu nowego układu i zabudowie nowej pompy w obrębie placu istniejącej pompowni. Zabudowana pompa HOMA jest bardzo wydajna i energooszczędna (o mocy silnika zasilającego 200kW) współpracująca z istniejącą infrastrukturą techniczną, automatyką sterowania stanowiska pompowego. *Stanowisko pompowe wód nadmiarowych zlokalizowane jest na skarpie* wschodniej wyrobiska „Piaseczno”, a nowa pompa zostanie posadowiona na rzędnej terenu + 141,30 m n.p.m., tj. wyżej o 1 m. Wartość remontu stanowiska pompowego (branża budowlana oraz instalacyjna) wynosiła 2.076.178,50 zł. Ponadto w ramach *Remontu stanowiska pompowego* poniesiono koszty Inspektora nadzoru inwestorskiego w kwocie 34.440,00 zł oraz koszty nadzoru autorskiego w kwocie 10.824,00 zł.

Systemem zleconych prowadzono serwisowy przegląd urządzeń pompowni „Piaseczno” dotyczący zakresu mechanicznego pompy HOMA typu SC40.25.412/4/H oraz energetycznego. Wartość kosztowa wynosiła 26.014,50 zł. Nadzór służb mierniczo - geologicznych realizowano systemem zleconym zawierającym następujące pozycje: obsługę geologiczną w kwocie 47.970,00 zł, usługę mierniczą w ramach utrzymania ruchu zakładu górniczego w kwocie 48.000,00 zł. Ponadto w ramach systemu zleconego dodatkowo ujęto usługę udrażniania jednego drenu odwadniającego zabudowanego na skarpie wyrobiska „Piaseczno” w kwocie 792,12 zł. Sumaryczna wartość kosztowa realizacji usług systemu zleconego wyniosła 2.244.219,12 zł.

Do realizacji zadania zaangażowane było 624 roboczogodzin pracy sprzętu własnego Kopalni w tym; koparki typu Waryński K-611 i K-418, spycharki gąsienicowej TD15, Ładowarki kołowej Ł34 wozidła Volvo, ciągników rolniczych oraz samochody towarowo-osobowe. Koszty pracy transportu wynosiły 65.102,17 zł, tj. mniej o kwotę 5.327,83 zł, co spowodowane jest niższym zakupem oleju napędowego w IV kwartale.

Koszty pozycji pozostałych nakładów (kosztów wydziałowych) wynosiły 122.717,10 zł.

Wartość realizacji zadania wynosi 4.357.197,56 zł.

Zmiany polegają na:

- zwiększeniu w pozycji materiały o kwotę 3.902,84 zł,
- zwiększeniu w pozycji koszty energii elektrycznej o kwotę 6.786,60 zł,
- zmniejszeniu pozycji praca transportu własnego mniej o kwotę 5.327,83 zł,
- zmniejszeniu pozycji dozór przy wykonywaniu robót, mniej o kwotę 2.580,11 zł.

Niższe koszty zużycia energii elektrycznej w kwocie 11.080,64 zł zostały przesunięte na awaryjny zakup części zamiennych pompowni w ramach zakupu materiałów bezpośrednich.

Wartość kosztowa realizacji zadania wynosi 4.357.197,56 zł. Koszty w wysokości 4.357.183,06 zł zostały sfinansowane ze środków dotacji budżetowej w ramach zawartej umowy dotacji celowej na 2024 rok. Pozostała część w kwocie 14,50 zł została sfinansowana ze środków własnych Kopalni.

Poziom lustra wody w wyrobisku na dzień 31 grudnia 2024 roku wynosił + 138,41 m n.p.m.

Zadanie 2. Czyszczenie rowu odprowadzającego wodę z wyrobiska "Piaseczno"

Odprowadzanie wód nadmiarowych odbywa się przy użyciu istniejącego rurociągu tłocznego Ø500 mm do Kanału Piaseczno w km 4+780 w ilości maksymalnej $Q_{\max} h=1350 \text{ m}^3/\text{h}$. Zadanie czyszczenia rowu realizowane jest zgodnie z warunkami pozwolenia wodnoprawnego w zakresie utrzymania w dobrym stanie technicznym Kanału Piaseczno na całej jego długości. Realizacja zakresu rzeczowego zadania obejmują ręczne i mechaniczne koszenie skarp z trzciny i innych porostów oraz odmulanie dna rowu dla zapewnienia drożności i swobodnego spływu odprowadzanych wód nadmiarowych z wyrobiska do rzeki Wisły na długości 4.550,0 m (prace wykonywano dwukrotnie w ciągu roku na całej długości rowu). Roboty realizowano siłami własnymi Kopalni przy pomocy: koparki typu Waryński K-611 i K-418, spycharki gąsienicowej TD15, Ładowarki kołowej Ł34, ciągników rolniczych z osprzętem wykasującym, kos i pił spalinowych oraz narzędzi ręcznych.

W ramach realizacji całego zadania przepracowano łącznie 602 dniówki załogi własnej pracowników fizycznych Kopalni oraz 760 roboczogodzin pracy sprzętu własnego. Roboty w zakresie rzeczowym i finansowym wykonane zostały w 100% zgodnie z Zaktualizowanym Rocznym planem. Koszty realizacji zadania wynoszą 299.440,00 zł i zostały sfinansowane z dotacji budżetowej w ramach zawartej umowy.

Zadanie 3. Monitoring wód powierzchniowych i podziemnych

Istniejący system odwodnienia wyrobiska „Piaseczno” wymaga stałego monitoringu obejmującego badania wód podziemnych piętra czwartorzędowego i neogeńskiego w rejonie wyrobiska „Piaseczno” oraz badania wód powierzchniowych w wyrobisku. W ramach podzadania systemem zleconym prowadzono badania wód powierzchniowych w wyrobisku "Piaseczno" i wód podziemnych rejonu wyrobiska przez firmę Przedsiębiorstwo Badań i Ekspertyz Środowiska SEPO Sp. z o.o. z siedzibą w Knurowie. Podmiot został wyłoniony w ramach przeprowadzonej procedury Prawo Zamówień Publicznych - zapytania ofertowego.

Zadania w zakresie rzeczowym i finansowym wykonano w 100%, zgodnie z planem. Koszty realizacji badań monitoringowych wynoszą 12.000,00 zł, zostały sfinansowane z dotacji budżetowej celowej.

Koszty dozoru górniczego i elektrycznego przy wykonywaniu robót zabezpieczających wyrobisko „Piaseczno” w 2024 roku wynoszą 305.076,94 zł.

Sumaryczne koszty realizacji powyższych pozycji łącznie wynoszą 4.973.714,50 zł. Wydatki w kwocie 4.973.700,00 zł zostały sfinansowane ze środków dotacji budżetowej celowej zgodnie z *Zaktualizowanym Rocznym planem działań zabezpieczających...* w ramach warunków zawartej umowy dotacyjnej na 2024 rok. Pozostała część w kwocie 14,50 zł została sfinansowana ze środków własnych Kopalni i dotyczyły wyższych kosztów przeglądu serwisowego pompowni.

II.2. Likwidacja zbędnych instalacji, budynków oraz demontaż maszyn i urządzeń związanych z wykonywaniem działań po zakończeniu prac likwidacyjnych w wyrobisku „Piaseczno”.

1. Likwidacja środków trwałych.

W okresie sprawozdawczym nie prowadzono prac likwidacyjnych zbędnych instalacji, budynków, budowli oraz maszyn i urządzeń związanych z zabezpieczeniem wyrobiska „Piaseczno”.

II.3. Rekultywacja terenów pogórnich, związanych z wykonywaniem działań po zakończeniu prac likwidacyjnych w wyrobisku „Piaseczno”.

1. Rekultywacja biologiczna terenów przyległych (wokół wyrobiska).

Prowadzone działania w ramach rekultywacji biologicznej wyrobiska „Piaseczno” mają za zadanie utrzymanie efektu ekologicznego na zrehabilitowanych terenach pogórnich. Bieżące prace rekultywacyjne polegają na pielęgnacji użytków zielonych skarp, zboczy wyrobiska oraz czyszczeniu czaszy wyrobiska poprzez wycinkę samosiejek pochodzących z sukcesji naturalnej na skarpach wyrobiska pomiędzy poziomem rzędnej terenu od +139 m n.p.m. a poziomem +145 m n.p.m. Celem czyszczenia czaszy wyrobiska jest należyte utrzymanie stanu technicznego powstającego zbiornika wodnego jego skarp i zboczy.

Zakres zadania obejmuje realizację następujących prac:

- bieżące koszenie skarp wyrobiska poprzez mechaniczne wykaszanie użytków zielonych na łącznej powierzchni 38,0 ha (prace wykonywane dwukrotnie w ciągu roku na tej samej powierzchni 38 ha). Zadanie realizowano siłami własnymi Kopalni przy pomocy maszyn typu ciągnik rolniczy z osprzętem wykaszającym (kosiarki, rozdrabniacze) oraz narzędzi ręcznych (kosi i piły spalinowe),
- czyszczenie czaszy skarp wyrobiska, wycinka samosiejek, zakrzaczeń i innych porostów. Zadanie wykonywano na skarpie południowej w zakresie rzędnej terenu od +139 do +145 m n.p.m., na łącznej powierzchni 0,6 ha (zabieg powtarzalny 2x). Prace realizowano siłami własnymi Kopalni przy pomocy kos i pił łańcuchowych, urządzenia frezującego współpracującego z ciągnikiem rolniczym, sypcharki gąsienicowej TD 15 oraz koparki gąsienicowej typu Waryński K 611.

Zadanie w zakresie rzeczowym i finansowym wykonano w 100% zgodnie z *Zaktualizowanym Rocznym planem działań zabezpieczających*. Do realizacji zadania zaangażowano łącznie 511 dniówek załogi własnej pracowników fizycznych Kopalni oraz 984 godzin pracy sprzętu własnego. Sumaryczna wartość realizacji zadania wynosi 426.300,00 zł. Koszty w kwocie 426.300,00 zł zostały sfinansowane z dotacji celowej w ramach zawartej umowy na 2024 rok.

II.4. Wykonanie prac zabezpieczających oraz przedsięwzięć zapobiegających związanych z wykonywaniem działań po zakończeniu prac likwidacyjnych w wyrobisku „Piaseczno”.

W okresie sprawozdawczym nie prowadzono prac zabezpieczających związanych z wykonywaniem działań po zakończeniu prac likwidacyjnych w wyrobisku „Piaseczno”.

II.5 Opracowanie projektów, dokumentacji, opinii, ekspertyz i analiz związanych z zakresem wykonywanych działań.

W okresie sprawozdawczym nie wykonywano żadnej dokumentacji z zakresu prowadzonych działań po zakończeniu prac likwidacyjnych w wyrobisku „Piaseczno”.

6. Pozycja koszty ogólnego zarządu.

Realizacja w ramach pozycji ogólnego zarządu obejmuje jedynie koszty dotyczące prowadzonych zakresów działań zabezpieczających wyrobisko byłej Kopalni Siarki "Piaseczno" przed zmianą stosunków wodnych. Specyfikacja kosztów ogólnego zarządu obejmuje realizację następujących pozycji: koszty płacy z narzutami (w tym 4 pracowników ekonomicznych, 1 pracownika zamówień publicznych zaopatrzenia i zbytu, 1 pracownika kadr i organizacji, 1 pracownika sekretariatu, połowę wynagrodzenia Dyrektora Naczelnego/Likwidatora Kopalni), koszty biurowe i koszty finansowe, koszty delegacji i szkoleń pracowników z zakresu przepisów BHP i ppoż., przepisów podatkowych i prawnych, koszty podatków i opłat administracyjnych mienia wyrobiska „Piaseczno”,

koszty odpraw emerytalnych, koszty materiałów, koszty BHP, koszty mediów energetycznych, koszty nadzoru i ochrony mienia, koszty obsługi radcy prawnego, koszty obsługi informatycznej, ubezpieczenia mienia z zakresu prowadzonych działań zabezpieczających wyrobisko „Piaseczno”.

Sumaryczna wartość realizacji pozycji kosztów ogólnego zarządu wynosi 1.846.000,00 zł.

Zakres zadania został wykonany zgodnie z założeniami *Zaktualizowanego Rocznego Planu działań zabezpieczających...na 2024r.* Wydatki w kwocie 1.846.000,00 zł zostały sfinansowane z dotacji podmiotowej w ramach zawartej umowy na 2024 rok.

Kształtowanie się stanu zatrudnienia w okresie sprawozdawczym.

W roku 2024 zatrudnienie dostosowane było do zakresu prowadzonych robót zabezpieczających wyrobisko „Piaseczno”, tj. odwodnienia zlikwidowanego zakładu górniczego byłej Kopalni Siarki „Piaseczno” według obowiązujących przepisów prawa geologicznego i górniczego, czyszczenia rowu odwadniającego oraz robót rekultywacyjnych.

W 2024 roku zatrudnienie przy robotach zabezpieczających w wyrobisku „Piaseczno” wynosiło 24 osób w tym 12 pracowników fizycznych, 2 osoby dozoru górniczego, 1 osoby dozoru elektrycznego, 1 pracownika inżynieryjno-technicznego, 7 pracowników działu Księgowo Organizacyjnego i Kadr oraz 1 osoby zarządzającej Dyrektor Naczelny – Likwidator.

7. Pozycja przychodny z działań polikwidacyjnych.

W okresie sprawozdawczym nie prowadzono działań polikwidacyjnych, nie pozyskano żadnych przychodów z działań likwidacyjnych.

Podsumowanie

W 2024 roku realizowane były zakresy rzeczowe oraz finansowe działań zabezpieczających zgodnie z przyjętymi założeniami *Zaktualizowanego Rocznego planu działań wykonywanych po zakończeniu prac likwidacyjnych w wyrobisku górniczym „Piaseczno” realizowanych przez Kopalnię Siarki "Machów" S.A. w likwidacji na 2024 rok.* Zaplanowany zakres finansowy zakładał koszty realizacji zadań w wysokości 7.246.000,00 zł, w tym koszty dotacji celowej w kwocie 5.400.000,00 zł oraz koszty dotacji podmiotowej w kwocie 1.846.000,00 zł. Przyznana dotacja budżetowa na 2024 rok z Ministerstwa Przemysłu na realizację działań wykonywanych po zakończeniu prac likwidacyjnych w wyrobisku górniczym „Piaseczno” realizowanych przez Kopalnię Siarki "Machów" S.A. w likwidacji, realizowana była na podstawie zawartych umów w zakresie:

- dotacja podmiotowa umowa Nr 4/II/D/10095/2580/24/MP z dnia 15 lutego 2024 roku wraz z aneksem nr 1 z dnia 8 lipca 2024 roku umowy dotacji nr 4/II/D/10095/2580/24/MP. Pierwotna kwota dotacji w wysokości 1.830.000,00 zł, została skorygowana w III kwartale 2024 roku do wysokości 1.846.000,00 zł,
- dotacja celowa, umowa Nr 3/II/D/10095/2830/24/MP z dnia 15 lutego 2024 roku wraz z aneksem nr 1 z dnia 8 lipca 2024 roku umowy 3/II/D/10095/2830/24/MP oraz aneksem nr 2 do umowy dotacji 3/II/D/10095/2830/24/MP. Pierwotna kwota dotacji w wysokości 3.170.000,00 zł, została skorygowana w III kwartale 2024 roku do kwoty 5.006.300,00 zł, natomiast w IV kwartale 2024 roku do wysokości 5.400.000,00 zł.

Sumaryczna wartość kosztowa zrealizowanych zadań w ramach prowadzonych działań zabezpieczających wyrobisko „Piaseczno” w okresie sprawozdawczym, tj. od 1 stycznia do 31 grudnia 2024 roku wynosiła 7.246.014,50 zł. Koszty dotacji budżetowej wynosiły

7.246.000,00 zł, natomiast środki własne Kopalni wynosiły 14,50 zł. Dotacja celowa wydatkowana była w kwocie 5.400.000,00 zł, dotacja podmiotowa w kwocie 1.846.000,00 zł. W ramach Zabezpieczenia terenów zlokalizowanych w sąsiedztwie wyrobiska „Piaseczno” przed zmianą stosunków wodnych zadanie Utrzymanie obecnego systemu odwodnienia zakres *pompowanie wód* wykonano zaplanowany zakres rzeczowy, a zakres finansowy wyższy o kwotę 14,50 zł w pozycji usługi obce dotyczący wyższych kosztów przeglądów pompowni. W okresie sprawozdawczym od 1 stycznia 2024 do 31 grudnia 2024 roku wykonano zakres finansowy w kwocie 7.246.014,50 zł, tj. 100,1% *Zaktualizowanego Rocznego planu działań wykonywanych po zakończeniu prac likwidacyjnych w wyrobisku górniczym „Piaseczno” realizowanych przez Kopalnię Siarki "Machów" S.A. w likwidacji na 2024 rok.*

– Inne ważne zdarzenia mające istotny wpływ na działalność jednostki

Spółka podjęła w latach 2015-2016 działania mające na celu uzyskanie dotacji z budżetu państwa na sfinansowanie działalności bieżącej w zakresie działań wykonywanych przy wyrobisku po Kopalni Siarki „Piaseczno” w Piasecznie.

W zmienionej ustawie z dnia 30 sierpnia 2013r. o dotacji przeznaczonej dla niektórych podmiotów (Dz. U. z 2016 r. poz. 1389) znalazła się Kopalni Siarki „Machów” Spółka Akcyjna w likwidacji w Tarnobrzegu. Coroczne wdrażanie dotacji z budżetu państwa i jej realizacja w kolejnych latach stanowiła kluczowy cel Spółki w kolejnych latach jej działalności.

Pomoc udzielona w formie dotacji ze środków budżetu państwa jaką Spółka uzyskała przeznaczona jest na finansowanie działań Kopalni Siarki „Machów” S.A. w likwidacji z siedzibą w Tarnobrzegu, zwanej dalej „Spółką”, wykonywanych po zakończeniu prac likwidacyjnych w wyrobisku po Kopalni Siarki „Piaseczno” w Piasecznie, woj. świętokrzyskie, które obejmują: zabezpieczenie terenów zlokalizowanych w sąsiedztwie wyrobiska po Kopalni Siarki „Piaseczno” przed zmianą stosunków wodnych, likwidację zbędnych instalacji, budynków oraz demontaż maszyn i urządzeń związanych z ww. zabezpieczeniem, rekultywację terenów pogórnich związanych z tym zabezpieczeniem; wykonywanie prac i przedsięwzięć związanych z powyższym zabezpieczeniem; opracowanie projektów, dokumentacji, opinii, ekspertyz i analiz związanych z ww. działaniami oraz sprawowanie ogólnego zarządu.

Celem prowadzonych przez Spółkę prac jest zabezpieczanie terenów zlokalizowanych w sąsiedztwie wyrobiska po Kopalni Siarki „Piaseczno” w Piasecznie, w którym to wyrobisku, w ramach rekultywacji tego terenu pogórnich w kierunku wodnym, powstaje zbiornik wodny zlokalizowany na terenach gminy Łoniów i Koprzywnica, powiat sandomierski, województwo świętokrzyskie, o docelowej powierzchni 160 ha, wymagający obecnie utrzymania poziomu zwierciadła wody na rzędnej od 138,0 m n.p.m. do 139,0 m n.p.m., średniorocznie do 138,50 m n.p.m. Poziom ten nie stwarza zagrożenia dla zmiany stosunków wodnych dla terenów przyległych do tego zbiornika, ale wymaga pompowania wody nadmiarowej w ilości od 6000 tys.m³ do 7800 tys. m³ rocznie, które przeciwdziała występowaniu podtopień na wspomnianych terenach, zamieszkałych i zagospodarowanych rolniczo na powierzchni około 11,3 km², będących w zasięgu oddziaływania wytworzonego leja depresji. Powstający zbiornik wodny jest usytuowany w odległości ok. 2 km od lewego brzegu rzeki Wisły.

Działania Spółki mające na celu zabezpieczanie terenów zlokalizowanych w sąsiedztwie wyrobiska po Kopalni Siarki „Piaseczno” przed zmianą stosunków wodnych chronią lokalne tereny zamieszkałe i zagospodarowane rolniczo przed trwałymi podtopieniami i zabagnieniem. Działania te są więc potrzebne ze względów bezpieczeństwa publicznego, aby zapobiegać wskazanym wyżej skutkom zmiany stosunków wodnych na terenach przyległych do zbiornika wodnego w wyrobisku po Kopalni Siarki „Piaseczno” w Piasecznie.

Zgodnie z zapisami Ustawy z dnia 27 listopada 2020 o zmianie ustawy o dotacji przeznaczonej dla niektórych podmiotów (Dz. U. z 29 grudnia 2020r. poz.2398) Spółka ma zapewnione finansowanie na realizację zadań wymienionych powyżej do roku 2027.

5. Inne ważne zdarzenia mające istotny wpływ na działalność jednostki w latach następnych.

Likwidację terenów powyrobiskowych oraz rekultywację zdewastowanych terenów pogórnich Spółka prowadziła wyłącznie w ramach powierzonych zadań, na terenach, w które dla tego celu wyposażył Spółkę organ założycielski, tj. Skarb Państwa działający poprzez właściwych ministrów. Spółka pozostaje od 2013r. spółką akcyjną w likwidacji, która realizuje zadania spółki celowej Skarbu Państwa utworzonej na bazie skomercjonalizowanego przedsiębiorstwa państwowego pn. Kopalnia Siarki "Machów" z siedzibą w Tarnobrzegu, zwane dalej „Przedsiębiorstwem”, które również było utworzone jedynie dla potrzeb likwidacji obiektów i terenów pokopalnianych, zdegradowanych przez działalność wydobywczą innych przedsiębiorstw państwowych przemysłu siarkowego. Spółka, a przedtem Przedsiębiorstwo, nie były nigdy przedsiębiorstwem w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. Prawo geologiczne i górnicze, dalej „p.p.g”, ani następcą prawnym takiego podmiotu, a została wyposażona w nieruchomości Skarbu Państwa dla potrzeb likwidacji obszarów powyrobiskowych i przeprowadzenia na nich rekultywacji.

Na podstawie Decyzji Ministra Skarbu Państwa nr 4 z dnia 25 lutego 2004r., zmieniającej zarządzenie Nr 5/Org/94 Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 14 stycznia 1994 w sprawie utworzenia Przedsiębiorstwa Państwowego pod nazwą: Kopalnia Siarki "Machów" w Tarnobrzegu, Spółka została wyposażona w 2005r. w nieruchomości powyrobiskowe byłej Kopalni Siarki „Piaseczno”. Przeniesienie własności tych nieruchomości nastąpiło w dniu 22 czerwca 2005r. na mocy aktu notarialnego Rep. A nr 1815/2005 z zasobu Skarbu Państwa. Ww. nieruchomości określone zostały w odrębnej decyzji Ministra Skarbu Państwa, na podstawie wskazania Starosty Sandomierskiego, wykonującego zadania z zakresu administracji rządowej w zakresie gospodarowania zasobem nieruchomości Skarbu Państwa.

Likwidacja wyrobisk na nieruchomościach byłej Kopalni Siarki „Piaseczno”, które zostały przekazane Spółce, została wpisana do „Programu likwidacji zakładów górniczych Kopalni Siarki „Machów” S.A. na lata 2008-2016 wraz z aneksami nr 1-5”, zatwierdzonego przez Ministra Gospodarki, w granicach którego realizowana była ww. działalność statutowa Spółki.

W związku z ww. decyzją nr 4 Ministra Skarbu Państwa z dnia 25 lutego 2004r. Przedsiębiorstwo (a następnie jej następca prawny – Spółka) przyjęło do realizacji rozwiązania dotyczące likwidacji wyrobiska po Kopalni Siarki „Piaseczno”, które zostały objęte ww. Programem Likwidacji. Wskutek powyższej decyzji Ministra Skarbu Państwa Starosta decyzją z dnia 05.04.2005r. znak: GN.I.7437-26/04/05 (z późniejszymi zmianami w zakresie terminu wykonania rekultywacji), zwanej dalej „Decyzją z 5 kwietnia 2005r.”, ustalił dla wyrobiska końcowego byłej Kopalni Siarki „Piaseczno” wodny kierunek rekultywacji o charakterze rekreacyjnym, a dla części zwałowiska wewnętrznego i obrzeży zadrzewieniowo – łąkowy kierunek rekultywacji o charakterze rekreacyjnym na terenie wsi: Chodków Nowy, Chodków Stary, Piaseczno, Przewłoka w gm. Łoniów oraz na terenie wsi Krzcin gm. Koprzywnica, o ogólnej powierzchni około 210 ha.

W ramach prac rekultywacyjnych objętych Decyzją z 5 kwietnia 2005r. zostały wykonane prace w zakresie odbudowy biologicznej skarpy nadwodnej, płaszczyzny abrazyjnej i terenów przyległych do wyrobiska. Nadrzędnym celem rekultywacji biologicznej prowadzonej na zboczach wyrobiska była ich stabilizacja i zabezpieczenie przed erozją wodną. Odbudowa biologiczna pozostałych terenów miała na celu ochronę wody w tworzonym w wyrobisku zbiorniku przed skażeniem

(nawozami bądź środkami ochrony roślin), które wraz ze spływem powierzchniowym mogą być wnoszone z terenów rolniczych. Prace związane z rekultywacją terenów otaczających wyrobisko wraz z terenem zwałowiska wewnętrznego po byłej Kopalni Siarki „Piaseczno” prowadzone były w latach 2007–2012 i miały kierunek zadrzewieniowo-łąkowy. Teren został odpowiednio ukształtowany w dostosowaniu do rekreacyjnej funkcji, jaką ma pełnić zbiornik wodny "Piaseczno". Natomiast o sposobie napełniania wyrobiska "Piaseczno" wodą zdecyduje ostatecznie postęp prac melioracyjnych w obszarze oddziaływania leja depresyjnego byłej Kopalni Siarki „Piaseczno”.

W dniu 23 lipca 2012r., na mocy Umowy nieodpłatnego przeniesienia praw z akcji zawartej pomiędzy Skarbem Państwa a Gminą Tarnobrzeg, 100% ogółu akcji Spółki przejęła Gmina Tarnobrzeg, która stała się właścicielem Spółki. Postanowieniem Sądu Rejonowego XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego z dnia 22 sierpnia 2012 roku sygn. RZ.XII NS – Rej.KRS/011816/12/620 dokonano wpisu jedyne go akcjonariusza Spółki – Gminy Tarnobrzeg. W dniu 1 października 2013r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Spółki podjęło Uchwałę nr 10 o rozwiązaniu Spółki Kopalnia Siarki "Machów" S.A., co związane było z faktem wejścia w końcowy etap prac likwidacyjno-rekultywacyjnych objętych ww. Programem likwidacji zakładów górniczych Kopalni Siarki „Machów” S.A. realizowanym przez Spółkę. Otwarcie likwidacji Spółki nastąpiło w dniu 1 października 2013r.

Jak wynika z powyższych okoliczności faktycznych i prawnych Spółka nie posiadała nigdy statusu przedsiębiorcy w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 9 p.g.g. Spółka nie jest też następcą prawnym takiego przedsiębiorcy. Powierzono jej nieruchomości obejmujące tereny powyrobiskowe po 20 latach od likwidacji zakładu górniczego „Piaseczno” należące do Skarbu Państwa. Spółka nie była zobowiązana do likwidacji części Zakładu Górniczego Piaseczno, bo taki już nie istniał. Skarb Państwa przekazał Spółce tereny powyrobiskowe do rekultywacji jako zadanie powierzone w ramach likwidacji przemysłu siarkowego w Polsce (do którego odnosiły się regulacje ustawy z dnia 14 lipca 2000r. o restrukturyzacji finansowej górnictwa siarki), w imieniu i na rachunek Skarbu Państwa. Specyficzna sytuacja prawna Spółki, nawet mając na uwadze okoliczność, iż utworzona została przez Skarb Państwa przez komercjalizację Przedsiębiorstwa jako spółka celowa, której zadaniem była likwidacja części zakładu górniczego Machów w innym województwie i rekultywacja terenów pogórnicznych, nie uzasadnia stosowania do niej przepisu art. 132 p.g.g. w zakresie terenów powyrobiskowych, które jej przekazano później, po byłym Zakładzie Górniczym Piaseczno.

Kopalnia Siarki „Machów” S.A. w likwidacji w marcu 2018r. wystąpiła do Starosty Sandomierskiego z wnioskiem o wydanie decyzji uznającej za zakończoną rekultywację terenów wyrobiska końcowego byłej Kopalni Siarki „Piaseczno” oraz części zwałowiska wewnętrznego i obrzeży o łącznej powierzchni 209,9600 ha, dla których obowiązek rekultywacji został nałożony Decyzją z 5 kwietnia 2005r. *(zmienioną decyzjami, które dotyczyły przedłużenia terminu zakończenia prac rekultywacyjnych)*.

Starosta Sandomierski decyzją z dnia 5 maja 2020r. odmówił uznania rekultywacji za zakończoną dla gruntów wyrobiska końcowego byłej Kopalni Siarki „Piaseczno”, co rozpoczęło przewlekły spór administracyjny co do zakresu i kierunków rekultywacji.

Z decyzji Starosty Sandomierskiego z dnia 5 maja 2020r. znak RO.6122.5.2018 wynika, że organ ten odmówił uznania za zakończoną rekultywację gruntów wyrobiska końcowego byłej Kopalni Siarki „Piaseczno” z uwagi na niewykonanie niezbędnych prac melioracyjnych jak również utrzymanie odprowadzania wód nadmiarowych do rzeki Wisły. Zdaniem tego organu, Spółka nie zrealizowała zakresu prac wynikających z Decyzji z 5 kwietnia 2005r. z uwagi na fakt, że lustro wody w zbiorniku wodnym nie osiągnęło pierwotnej rzędnej + 146 m n.p.m. (co związane jest z wykonaniem systemu melioracyjno-drenażowego na nieokreślonych terenach, nienależących do Spółki). Taki sam zapis zawarty został w decyzji Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Kielcach, jako organu II instancji, rozpatrującego odwołanie Spółki od ww. decyzji z dnia 5 maja 2020r. W tym miejscu należy podkreślić, że tereny zagrożone podtopieniem nie stanowią terenów, w które wyposażona została Spółka w celu realizacji zadań powierzonych jej przez właściwego

ministra działającego za Skarb Państwa. Obowiązek wykonania systemu melioracyjno-drenażowego ciąży na innych podmiotach z mocy przepisów ustawy z dnia 20 lipca 2017r. Prawo wodne, zwanej dalej „ustawa p.w.”. Jak wynika z treści art. 199 ust. 1-2 i 4 ustawy p.w. wykonywanie urządzeń melioracji wodnych należy do właścicieli gruntów. Urządzenia melioracji wodnych mogą być wykonywane na koszt Skarbu Państwa, w tym przy udziale publicznych środków, w formie opłaty melioracyjnej, części kosztów przez właścicieli gruntów, na które te urządzenia wywierają korzystny wpływ. Rozstrzygnięcia w ww. sprawach, dokonuje, w drodze decyzji, właściwy organ Wód Polskich w uzgodnieniu z właściwym wojewodą, na wniosek zainteresowanych właścicieli gruntów. Należy zauważyć, że Spółka na mocy ww. decyzji Ministra Skarbu Państwa nr 4 z dnia 25 lutego 2004r. uzyskała prawo własności konkretnych nieruchomości o łącznej powierzchni ok. 210 ha w celu realizacji zadań powierzonych jej przez Skarb Państwa. Spółka natomiast nie jest właścicielem „terenów przyległych” do terenów powyrobiskowych po Kopalni Siarki „Piaseczno”, identyfikowanych w dokumentach, na które powołują się organy I i II instancji, jako obszary zagrożone podtopieniem. Zatem w świetle powyższych przepisów ustawy p.w. nie ulega wątpliwości, iż wykonanie systemu melioracyjno-drenażowego nie może stanowić obowiązku Spółki.

W sierpniu 2020r. Spółka wniosła do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Kielcach skargę na decyzję wydaną przez Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Kielcach, która utrzymała w mocy decyzję Starosty Sandomierskiego z dnia 5 maja 2020r. znak: RO.6122.5.2018 odmawiającą uznania za zakończoną rekultywację gruntów wyrobiska końcowego byłej Kopalni Siarki „Piaseczno” obejmującej tereny o łącznej powierzchni 209,960 ha.

Wyrokiem z dnia 11 grudnia 2020r. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Kielcach oddalił skargę Spółki na ww. decyzję Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Kielcach z dnia 2 lipca 2020r. znak SKO.RL-62/2799/8/2020 utrzymującą w mocy decyzję Starosty Sandomierskiego z dnia 5 maja 2020r. znak: RO.6122.5.2018.

W dniu 01.03.2021r. Spółka wniosła do NSA w Warszawie, za pośrednictwem WSA w Kielcach, skargę kasacyjną od wyroku WSA w Kielcach z dnia 11.12.2020r. sygn. akt II S.A./Ke 784/20, oddalającego skargę Spółki na decyzję wydaną przez Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Kielcach, która utrzymała w mocy decyzję Starosty Sandomierskiego z dnia 5 maja 2020r. znak: RO.6122.5.2018 odmawiającą uznania za zakończoną rekultywacji gruntów wyrobiska końcowego byłej Kopalni Siarki „Piaseczno” obejmującej tereny o łącznej powierzchni 209,960 ha.

W skardze kasacyjnej Spółka zarzuciła naruszenie przez Sąd zarówno przepisów materialnych, w szczególności przepisów ustaw: p.g.g. i p.w. oraz ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych, z których Sąd niezasadnie wywodził obowiązek Spółki do podniesienia lustra wody w zbiorniku do rzędnej + 146 m n.p.m., jak i naruszenia przepisów proceduralnych, co w ocenie Spółki doprowadziło Sąd do ustaleń niezgodnych ze stanem faktycznym tej sprawy.

Spółka w dniu 8 października 2024r. otrzymała odpis wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego (NSA) z dnia 14 maja 2024r. wraz z jego uzasadnieniem w sprawie oznaczonej sygn. akt I OSK 780/21, w której to sprawie została oddalona skarga kasacyjna Spółki od wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Kielcach z dnia 11 grudnia 2020 r.¹ oddalającego skargę Spółki na decyzję Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Kielcach z dnia 2 lipca 2020r.², utrzymującą w mocy decyzję Starosty Sandomierskiego z dnia 5 maja 2020r.³, odmawiającą uznania za zakończoną rekultywację należących do Spółki terenów wyrobiska końcowego byłej Kopalni Siarki „Piaseczno” oraz części zwałowiska wewnętrznego i obrzeży, o łącznej powierzchni

¹ sygn. akt II SA/Ke 784/20

² znak SKO.RL-62/2799/8/2020

³ znak RO.6122.5.2018

210 ha⁴.

W skutek niekorzystnego dla Spółki wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego istnieje możliwość zastosowania przez Starostę Sandomierskiego sankcji wobec Spółki, które są określone w art. 28 ustawy z dnia 3 lutego 1995r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz.U. z 2024r. poz. 85). Spółka dostrzega możliwość próby ich zastosowania, jednak nie zgadza się z istnieniem takiej realnej możliwości. W przypadku prawomocnego obciążenia Spółki sankcjami mogą ujawnić się przesłanki do ogłoszenia upadłości likwidacyjnej.

NSA, uwzględniając treść w części już nieaktualnych dokumentacji technicznych (obecnie wymagających zmiany), podzielił pogląd organów administracyjnych orzekających w przedmiotowej sprawie, iż pełną rekultywację terenów wyrobiska końcowego byłej Kopalni Siarki „Piaseczno”, realizowaną na podstawie decyzji Starosty Sandomierskiego z dnia 5 kwietnia 2005 r. znak: GN.I.7437-26/04/05 (ze zmianami) ustalającej kierunek rekultywacji na terenach wyrobiska końcowego byłej Kopalni Siarki „Piaseczno” oraz części zwałowiska wewnętrznego i obrzeży, o łącznej powierzchni 210 ha, będzie można uznać za zakończoną przy osiągnięciu docelowej rzędnej zwierciadła wody w zbiorniku wodnym utworzonym w wyrobisku Piaseczno, tj. rzędnej +146 m n.p.m., i tak długo, jak będzie prowadzone odwadnianie wyrobiska, rekultywacji nie będzie można uznać za zakończoną, gdyż stały napływ wód do wyrobiska skutkuje erozją skarp i zboczy, oddziałując na tereny przyległe. Jednocześnie też NSA wskazał, że niewykluczone jest, iż będzie konieczne w tym celu przeprowadzenie szeroko zakrojonych i czasochłonnych analiz, negocjacji, opinii, postępowań administracyjnych czy sądowych, bądź przeprowadzenie postępowania administracyjnego w sprawie kierunku rekultywacji na inny niż rekreacyjny. Jednocześnie NSA nie wypowiedział się co do realnych skutków osiągnięcia rzędnej w zbiorniku na poziomie + 146 m n.p.m.

Treść uzasadnienia ww. wyroku NSA ma więc szczególne znaczenie dla działania Spółki i dalszego procedowania w sprawie ewentualnej zmiany Programu likwidacji⁵, realizowanego na podstawie ustawy z dnia 14 lipca 2000 r. o restrukturyzacji finansowej górnictwa siarki⁶ (dalej „ustawa o restrukturyzacji”) oraz ustawy z dnia 30 sierpnia 2013r. o dotacji przeznaczonej dla niektórych podmiotów⁷ (dalej „ustawa o dotacji”), a tym samym dla zmiany programu likwidacji i rekultywacji terenów wyrobiska końcowego byłej Kopalni Siarki „Piaseczno”, i jest ona istotna dla dalszych działań, które będą musiały zostać podjęte nie tyle nawet przez samą Spółkę, co przez właściwe w tym zakresie organy administracji publicznej.

Tymi istotnymi zagadnieniami i czynnościami dla zakończenia likwidacji, w tym rekultywacji, byłego wyrobiska po byłej Kopalni Siarki „Piaseczno” w Piasecznie, aktualnie napelnionego do rzędnej + 138 m n.p.m., będą w szczególności:

- decyzja o kierunku likwidacji, w tym formy rekultywacji (przywrócenie naturalnego stanu pierwotnego, polderów buforujących wodę z Wisły w przypadkach powodzi, przesiąkania lub przerywania wałów i dla utrzymania pierwotnego ekosystemu lub alternatywnie przeprowadzenie melioracji na aktualnie bliżej niesprecyzowanym terenie o powierzchni od 11 km² do 64 km²);
- przeprowadzenie niezbędnych badań geologicznych, geofizycznych, hydrologicznych w obszarze potencjalnych podtopień lub przeprowadzania melioracji (łącznie z rozpoznaniem

⁴ tj. terenów wskazanych w decyzji Starosty Sandomierskiego z 5 kwietnia 2005 r. znak: GN.I.7437-26/04/05 (ze zmianami) ustalającej kierunek rekultywacji na terenach wyrobiska końcowego byłej Kopalni Siarki „Piaseczno” oraz części zwałowiska wewnętrznego i obrzeży.

⁵ W 2008 roku dla Spółki został opracowany i zatwierdzony kierunkowo przez Ministra Gospodarki Program likwidacji zakładów górniczych Kopalni Siarki „Machów” S.A. (na lata 2008-2013), który był dokumentem wytyczającym zarówno strategię działania Spółki, jak również precyzującym dla niej zakres zadań operacyjnych. Program likwidacji sporządzony został dla obszarów: „Machów”, „Jeziórko”, i Basznia” – zlokalizowanych na terenie woj. podkarpackiego oraz obszarów: „Piaseczno” i „Grzybów” – zlokalizowanych na terenie woj. świętokrzyskiego.

⁶ t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1835

⁷ t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 74

- siedlisk, sadów i działalności gospodarczej prowadzonej na terenach, które mogą być objęte podtopieniami lub zwierciadłem swobodnym wód na poziomie powierzchni gruntów);
- ustalenie i zabezpieczenie źródeł finansowania, niezbędnych dla wykonania badań oraz wycen, a także ewentualnego sporządzenia melioracji lub wypłaty odszkodowań użytkownikom terenów, które mogą być objęte podtopieniami (wg stanowiska Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, a także PGW Wody Polskie i Ministra Infrastruktury, instytucje te, ze swoich środków i funduszy nie mają środków i nie mogą ich przeznaczyć na melioracje, a co najwyżej na przywrócenie pierwotnej sytuacji hydrogeologicznej i pierwotnego ekosystemu).

Dopiero dokonanie powyższych ustaleń w przedmiocie sprecyzowania kierunku i zakresu rekultywacji oraz zakresu czynności możliwych do wykonania w określonym czasie umożliwi Spółce wystąpienie do Starosty Sandomierskiego o stosowną zmianę decyzji z dnia 5 kwietnia 2005r. znak: GN.I.7437-26/04/05 (ze zmianami) ustalającej kierunek rekultywacji na terenach wyrobiska końcowego byłej Kopalni Siarki „Piaseczno” oraz części zwałowiska wewnętrznego i obrzeży, o łącznej powierzchni 210 ha (dalej „decyzja Starosty z dnia 5 kwietnia 2005 r.”), co pozwoli zakończyć proces likwidacji i rekultywacji terenów powyrobowiskowych po byłej Kopalni Siarki „Piaseczno” w Piasecznie. Będzie to bowiem możliwe po przyjęciu przez właściwego ministra zmodyfikowanego Programu likwidacji po jego stosownej zmianie, do czego konieczne jest uzyskanie niezbędnych danych o stanie środowiska, w tym wód gruntowych i podziemnych oraz innych danych środowiskowych i geologicznych, pozwalających opracować aktualny na dziś stan faktyczny w środowisku oraz stan prawny.

Podnosząc powyższe Spółka ponownie wskazuje na podstawowe w zakresie przeprowadzonej rekultywacji uwarunkowania prawne oraz uwarunkowania wynikające ze stanu faktycznego, a mianowicie:

- Spółka po komunalizacji dokonanej przez Skarb Państwa na rzecz miasta Tarnobrzega (jedyne akcjonariusza) realizuje zadania likwidacji wyrobisk powierzone ustawą oraz przez właściwego ministra, w granicach środków finansowych przyznawanych na ten cel szczególną ustawą;
- Spółka znajduje się w likwidacji, nie prowadzi działalności gospodarczej, a jej właściciel, czyli miasto Tarnobrzeg, nie ma podstaw prawnych, by finansować prace na rzecz innego powiatu, znajdującego się w innym województwie;
- obowiązek likwidacji wyrobisk po byłej Kopalni Siarki „Piaseczno”, należącej do Przedsiębiorstwa Państwowego pn. Kopalnie i Zakłady Przetwórcze Siarki „Siarkopol” w Tarnobrzegu, został Spółce powierzony dopiero w 2004 r. wraz z przekazaniem Spółce terenów pokopalnianych po byłej Kopalni Siarki „Piaseczno”; obowiązek likwidacji dotyczył tylko tych przekazanych Spółce terenów i jedynie na ich rekultywację Spółka otrzymywała środki z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (dalej „NFOŚiGW”) oraz budżetu państwa;
- Spółka (ani jej poprzednik prawny) nigdy nie prowadziła działalności wydobywczej,
- zgodnie ze stanowiskiem NFOŚiGW odwadnianie i melioracja nie są „rekultywacją” oraz nie dotyczą terenów przekazanych Spółce do likwidacji, a wobec tego nie mogą być finansowane na podstawie szczególnych regulacji ustawy o restrukturyzacji;
- biorąc powyższe pod uwagę, jak też mając na względzie obowiązujący Program likwidacji wraz z kolejnymi aneksami, Spółka zrealizowała rekultywację w taki sposób i w takim zakresie, jaki był możliwy oraz zgodny z obowiązkami nałożonymi na Spółkę przez Skarb Państwa oraz przez kolejnych ministrów;
- Spółka, do czasu prawomocnego rozstrzygnięcia NSA w przedmiocie uznania rekultywacji za zakończoną, wielokrotnie w pismach kierowanych do Ministra Aktywów Państwowych

- wskazywała na powyższe uwarunkowania oraz proponowała stosowne rozwiązania w zakresie kierunków optymalnej likwidacji i rekultywacji terenów powyrobowiskowych po byłej Kopalni Siarki "Piaseczno" w Piasecznie" (z uwzględnieniem zakresu niezbędnych badań oraz rozpoznania uwarunkowań), jednak wobec braku zmian ustawy o dotacji, jak i Programu likwidacji oraz braku ustalenia docelowego zakresu likwidacji, niezabezpieczenia środków na jej zakończenie, Spółka na chwilę obecną będzie mogła jedynie zabezpieczyć odprowadzanie wody przy zachowaniu dotychczasowego poziomu napełnienia zbiornika wodnego „Piaseczno”;
- z uwagi na okoliczności wskazane w powyższym tiret, brak jest aktualnych badań hydrologicznych, geologicznych i środowiskowych oraz środków na ich przeprowadzenie, co także uniemożliwia sprecyzowanie alternatywnych docelowych projektów likwidacji, w tym rekultywacji, niezbędnych dla wystąpienia o decyzję o uwarunkowaniach środowiskowych, zakresu raportu oddziaływania na środowisko i pozwolenia wodnoprawnego lub zintegrowanego.

Wskazane wyżej uwarunkowania faktyczne i prawne znajdują uzasadnienie w poniżej przedstawionych okolicznościach, dokumentach i przepisach:

1. Decyzja Starosty z dnia 5 kwietnia 2005 r.

Decyzją z dnia 5 kwietnia 2005 r. Starosta Sandomierski orzekł o ustaleniu „dla wyrobiska końcowego” byłej Kopalni Siarki „Piaseczno” wodnego kierunku rekultywacji o charakterze rekreacyjnym, dla części zwałowiska wewnętrznego i obrzeży zadrzewieniowo – łąkowego kierunku rekultywacji o charakterze rekreacyjnym (o ogólnej powierzchni ok. 210 ha), tj. gruntów, które Skarb Państwa przekazał Spółce dla tego celu, oraz zobowiązał Spółkę do opracowania projektu technicznego rekultywacji byłej Kopalni Siarki „Piaseczno” dla ustalonego kierunku rekultywacji. W uzasadnieniu decyzji wskazano na fakt, iż Spółka przedłożyła opracowanie pt. „Ocena stanu zaawansowania prac likwidacyjnych” prof. J. Klicha, sporządzone w 2004r. (maj – czerwiec).

Decyzja ta nie zawiera jednak niezbędnej treści dla możliwości jej interpretacji, gdyż w sposób niepełny ustala zadania (przedmiot), zakres i kierunki rekultywacji w takim zasięgu, w jakim wynika to z treści uzasadnienia wyroku NSA w związku z art. 22 ust. 1 ustawy z dnia 3 lutego 1995r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych⁸ (dalej „ustawa o.g.r.l.”). Rozbieżności interpretacyjne decyzji Starosty z dnia 5 kwietnia 2005r. doprowadziły bowiem do uznania przez tut. Organ, że rekultywacja nie została przez Spółkę zakończona. Ta rozbieżność ujawniła się dopiero po wydaniu przez Starostę w maju 2020 r. decyzji o odmowie uznania rekultywacji za zakończoną.

Przede wszystkim decyzja ta nie rozstrzyga kluczowej sprawy, a więc co do kierunku ewentualnej rekultywacji w obszarze leja depresji, tj. „ekologicznego”, bądź utrzymania tego leja depresji, powiązanego wówczas z równoległym programem melioracyjno-odwodnieniowym, co wiązałoby się z kolei z koniecznością jednoczesnego wskazania podmiotu, który realizowałby program melioracyjno-odwodnieniowy, źródła finansowania i przewidzeniem możliwości zakończenia rekultywacji, jeżeli taki podmiot nie wykona systemu melioracyjno-drenażowego.

W przypadku przyjęcia, że Spółka byłaby uprawniona do napełnienia zbiornika do oczekiwanej (wobec treści decyzji Starosty z dnia 5 kwietnia 2005r.) rzędnej +146 m n.p.m., tut. Organ powinien wziąć pod uwagę wystąpienie podtopień na obszarach należących m.in. do prywatnych właścicieli czy do gmin.

Dlatego koniecznym jest doprowadzenie do skonkretyzowania zakresu likwidacji i rekultywacji przy koniecznym w sprawie współdziałaniu właściwych organów administracji rządowej oraz samorządowej i stąd tak istotna jest współpraca wszystkich zainteresowanych lub obowiązanych podmiotów w ten sposób, aby zakończenie likwidacji nie spowodowało jednocześnie wystąpienia szkód, następnie odpowiedzialności Skarbu Państwa za te szkody.

⁸ t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 82

Dotychczasowe rozstrzygnięcie o kierunkach rekultywacji w opisanym stanie faktycznym, w tym przedstawionym w uzasadnieniu ww. wyroku NSA, nie poddaje się racjonalnej wykładni wobec niesprecyzowania przedmiotu, zakresu i sposobu rekultywacji. Powoduje to, iż można interpretować ten zakres, a więc treść normatywną tej decyzji w zasadzie tylko w granicach Programu likwidacji, planów rocznych. Bez decyzji zmieniającej Program likwidacji i określającej inny kierunek likwidacji (także tym samym rekultywacji), brak jest przesłanek dla wykładni, jaka ta rekultywacja mogłaby być nadal prowadzona, gdyż nie wiadomo nawet na jakim obszarze odwodnienia i melioracja powinny być dokonane. Tym samym więc jest niemożliwe sporządzenie projektu, określenie podmiotów odpowiedzialnych oraz czasu zakończenia przedmiotowej likwidacji i rekultywacji, co oznacza, że decyzja Starosty z dnia 5 kwietnia 2005r. jest na dziś niewykonalna (bez rozstrzygnięć właściwych organów).

Spółka podkreśla, że w ramach dotychczasowych, przeprowadzonych zgodnie z Programem likwidacji prac, przygotowała zbiornik wodny utworzony w wyrobisku zlikwidowanego zakładu górniczego byłej Kopalni Siarki „Piaseczno”, o powierzchni lustra wody około 120 ha, który zabezpieczony jest przed dopływem wód trzeciorzędowych warstwą izolacyjną oraz jest przystosowany do przyszłej funkcji rekreacyjnej, z uwzględnieniem faktu, że osiągnięcie zakładanej rzędnej lustra wody + 146 m n. p. m. bez wykonania melioracji może stwarzać potencjalne zagrożenie dla terenów przyległych – leżących poza zakresem działania Spółki. Niezbędne jest aktualnie utrzymywanie wód w tym zbiorniku wodnym właśnie na poziomie 138,0 m n.p.m. – 139,0 m n.p.m. (średniorocznie do 138,5 m n.p.m.) poprzez bieżące odpompowywanie i odprowadzanie wód napływających do zbiornika.

Wykonano stosowne umocnienie linii brzegowej na rzędnej pośredniej +138 m n.p.m., odwodnienie skarp i zboczy w technologii wiertniczej do zabudowania drenów kierunkowych oraz za pomocą drenów francuskich. Grunty zwałowe zostały zagęszczane w technologii mikrowybuchów.

Wody nadmiarowe dopływające do wyrobiska są odprowadzane do istniejących cieków wodnych, co w pełni czasowo zabezpiecza tereny przyległe do wyrobiska, powyższy stan będzie miał również miejsce po napełnieniu wyrobiska wodami do rzędnej 146 m n.p.m. poprzez tzw. kanał ulgi. Przy tym poziomie wody w zbiorniku wodnym „Piaseczno”, wyrobisko pełni funkcje drenażową w stosunku do terenów przyległych zabezpieczając je przed ewentualnymi podtopieniem.

Obecny stan napełnienia wyrobiska do rzędnej 138,0 m n.p.m. – 139 m n.p.m. musi trwać do czasu zabezpieczenia terenów przyległych do wyrobiska lub ustalenia Programem kierunku likwidacji „ekologicznego” dla tych terenów. Docelowy poziom 146 m n.p.m. może zostać uzyskany po wykonaniu zabezpieczeń określonych w Programie likwidacji terenów przyległych przed odbudową pierwotnego poziomu wód gruntowych. Spółka w obecnym stanie dokonała ukształtowania górnej czaszy zbiornika w utworach czwartorzędowych (powyżej rzędnej 138 m n.p.m.).

Jednocześnie Spółka zapewniła ukształtowanie skarp tego zbiornika do docelowej rzędnej 146 m n.p.m. w taki sposób, aby - po wykonaniu przez wskazany podmiot systemu melioracyjno-drenażowego na terenach przyległych do zbiornika – poziom wody w zbiorniku mógł naturalnie podnieść się do pierwotnej, docelowej rzędnej 146 m. n.p.m. W górnej (czwartorzędowej) części skarpy przyszłego zbiornika wodnego „Piaseczno” wykonana została płaszczyzna abrazyjna dla planowanego docelowego stanu napełnienia zbiornika wodą. Pozostałą część skarpy czwartorzędowej (poniżej półki abrazyjnej) oraz skarpy neogeńskie (trzeciorzędowe) ukształtowano pod kątem mającym zapewnić trwałą stateczność zbocza w warunkach docelowego napełnienia wyrobiska wodą.

W celu zabezpieczenia skarp przed erozją spowodowaną opadami atmosferycznymi, wysiękami i wypływami wód, wykonano drenaż korytkowy (francuski) kamienny w geowłókninie, który zapewnia przechwycenie wysięków i wypływów oraz odprowadzenie wód w okresie przejściowym napełnienia zbiornika wodą bezpośrednio do niego. Natomiast w miejscach erozji powstałej

w wyniku falowania wody na obecnym (pośrednim poziomie) linię brzegową umocniono geokrata z taśm HDPE wypełnionych żwirem.

2. Wyrok NSA

Jak wskazano na wstępie, NSA w wyroku z dnia 14 maja 2024r. stwierdził, iż pełną rekultywację terenów wyrobiska końcowego byłej Kopalni Siarki „Piaseczno” realizowaną na podstawie decyzji Starosty z dnia 5 kwietnia 2005r., będzie można uznać za zakończoną przy osiągnięciu docelowej rzędnej zwierciadła wody w zbiorniku wodnym utworzonym w wyrobisku Piaseczno, tj. rzędnej +146 m n.p.m., i wykonaniu „drenażów” na terenach okolicznych w celu uniknięcia „podtopień”.

Spółka podkreśla, że uwagę tu zwraca fakt, iż obecnie brak określenia, na jakim dokładnie przyległym/sąsiednim (pojęcia niezdefiniowane) obszarze zbiornika Piaseczno konieczne jest wykonanie melioracji. Przedkładane przez Spółkę w toku postępowania opracowania nie precyzują, jaki to miałyby być obszar melioracji, a w dokumentach funkcjonuje przynajmniej pięć różnych wielkości powierzchni tych obszarów (4,7 km², 11,3 km², 16,5 km², 40 km², 51,7km²), do czego NSA się nie odniósł, bezkrytycznie powielając argumenty WSA w Kielcach i SKO w Kielcach. Zauważyć tu również należy, że NSA błędnie przyjął przestrzeń obowiązku rekultywacji przez Spółkę, nie rozróżniając przestrzeni obszaru pogórniczego, przyległego do zbiornika wodnego, terenów sąsiednich i leja depresyjnego.

Faktem jest, że powinien zostać stworzony system odpowiedniego odprowadzania wody, jednakże wobec treści obowiązujących Spółkę regulacji prawnych, w tym Programu likwidacji - na chwilę obecną zadanie to nie należy do Spółki, tym bardziej, że niedookreślone „tereny przyległe” (vs. tereny sąsiednie) nie zostały przekazane do jej władania czy zagospodarowania ani też nie należały poprzednio do Spółki.

Spółka podkreśla, że z uwagi na brak aktualności wykonywanych dotychczas opracowań (m.in. J. Klich, M. Cała) konieczne jest zaktualizowanie dokumentacji w tej sprawie w celu precyzyjnego określenia obszarów koniecznych do melioracji (o ile ten wariant rekultywacji/likwidacji się ostatecznie), jak i szacowanych kosztów tego przedsięwzięcia, jeszcze przed wskazaniem podmiotu/podmiotów, do których to zadanie będzie należało.

Jak powyżej już zaznaczono - wedle NSA - nie jest zatem istotne w niniejszej sprawie, czy podmiot, na którego nałożono obowiązek rekultywacji w określonym kierunku jest uprawniony lub nawet skutecznie zobowiązany do jej wykonania, czy ma zapewnione na ten cel finansowanie i jakimi środkami osiągnie cel, jakim jest efekt rekultywacji. Ramy rekultywacji zostały określone w decyzji Starosty z dnia 5 kwietnia 2005r., a decyzja ta nie została podważona podczas stosownych procedur (wobec braku świadomości, że decyzja ta nie jest interpretowana tak samo przez Spółkę, jej ekspertów i prawników oraz Starostę), toteż Spółka formalnie pozostała zobowiązana do wykonania rekultywacji, i pierwotnie melioracji w zakresie tam określonym (domniemanym przez organy i sądy). Jedną z możliwości zmiany tego zakresu jest dążenie bądź do zmiany decyzji Starosty z dnia 5 kwietnia 2005r., bądź możliwości pozyskania przez Spółkę (lub zakłady/podmioty wydzielone ze Spółki) finansowania na cel, jakim jest melioracja terenów wokół zbiornika Piaseczno, bez podjęcia próby zmiany ww. decyzji w merytorycznym zakresie. Stąd zdaniem NSA należy więc rozważyć możliwość i zasadność zmiany decyzji Starosty Sandomierskiego ustalającej kierunek rekultywacji na podstawie przepisów art. 154 §1 – 2 k.p.a., które stanowią, że decyzja ostateczna, na mocy której żadna ze stron nie nabyła prawa, może być w każdym czasie uchylona lub zmieniona przez organ administracji publicznej, który ją wydał, jeżeli przemawia za tym interes społeczny lub słuszny interes strony.

W tym miejscu Spółka podkreśla, że złożenie takiego wniosku i moment jego złożenia zależy jednak nie tyle od wybranej przez Spółkę ścieżki postępowania, ale przede wszystkim od rozstrzygnięcia o kierunku optymalnej likwidacji i rekultywacji terenów powyrobowiskowych po byłej Kopalni Siarki "Piaseczno" w Piasecznie dokonanego przez właściwe organy państwowe z uwagi na konieczność

finansowania wybranych rozwiązań ze środków publicznych. Stąd złożenie wniosku o zmianę ww. decyzji Starosty Sandomierskiego możliwe jest po dokonaniu aktualizacji badań na obszarze zbiornika Piaseczno i terenów jego oddziaływania (jakkolwiek zostałyby określone w tym zaktualizowanym dokumencie) oraz pozyskaniu zapewnienia finansowania również na ten cel. Konieczne jest jasne określenie obszaru, na którym będą wykonane melioracje, biorąc pod uwagę aktualne stosunki wodne, i określenie czy rekultywacja w kierunku rekreacyjnym jest w dalszym ciągu uzasadniona (czy też bardziej zasadne jest obranie innego kierunku, np. z uwagi na sytuację hydrologiczną na obszarze całego kraju). Jeśli natomiast zadanie to miałby wykonać inny podmiot (np. utworzona ku temu spółka, która przejmie wydzielony zakład Piaseczno), to poza aktualizacją hydrologiczną, jak wyżej, należałoby następnie zmienić decyzję w zakresie podmiotu zobowiązanego oraz – ewentualnie, w zależności od wyników badań – charakter/kierunek rekultywacji.

Zastrzec w tym miejscu również należy, że zarówno tut. Organ, jak i sądy administracyjne, opierały się (z uwagi na konieczność dokonania kontroli wykonania decyzji Starosty z dnia 5 kwietnia 2005r.) na danych z lat 2002 - 2004. Dlatego też operowanie informacjami sprzed ponad 20 lat (co do oczekiwanej rządnej lustra wody, czy zakresu wód gruntowych) jest dotknięte wadą.

3. Kluczowe przepisy stanu prawnego

Obowiązek dokonywanej przez Spółkę rekultywacji wynika z powierzenia Spółce likwidacji wyrobisk przekazanych jej w tym celu przez Skarb Państwa i przepisów ustawy o restrukturyzacji oraz wydanej na jej podstawie z decyzji Starosty z dnia 5 kwietnia 2005r., z odpowiednim zastosowaniem przepisów ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. Prawo geologiczne i górnicze⁹ (dalej „ustawa p.g.g.”), tj. art. 2 ust. 3 ustawy p.g.g., a także ustawy o.g.r.l. (art. 20 – 22), ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska¹⁰ (dalej „ustawa p.o.ś.”). Uwzględnienia wymagają również przepisy ustawy z dnia 20 lipca 2017r. Prawo wodne¹¹ (dalej „Prawo wodne”), a także ustawy o dotacji.

Ustawa o restrukturyzacji

Zgodnie z ustawą o restrukturyzacji, minister właściwy do spraw gospodarki surowcami energetycznymi sprawuje nadzór nad przebiegiem likwidacji zakładów górniczych, w szczególności wyraża akceptację dla programów likwidacji jednostek oraz rocznych planów likwidacji zakładu górniczego, analizuje przedkładane mu roczne sprawozdania z dotychczasowej realizacji likwidacji zakładu górniczego oraz miesięczne rozliczenia otrzymanych rat dotacji (art. 7 ust. 1 ustawy o restrukturyzacji). Na terenach Spółki prowadzi się prace mające na celu likwidację zakładów górniczych w rozumieniu przepisów ustawy p.g.g. oraz rekultywację terenów pogórnich w rozumieniu przepisów ustawy o.g.r.l. (art. 7 ust. 2 ustawy o restrukturyzacji).

Wydatki na te prace były finansowane ze środków NFOŚiGW w wysokości nieprzekraczającej dotacji określonej na ten cel w rocznym planie finansowym tego funduszu, stanowiącym załącznik do ustawy budżetowej na dany rok (art. 7 ust. 3 ustawy o restrukturyzacji).

Ustawa o dotacji

Zgodnie z ustawą o dotacji Spółka otrzymuje dotację na finansowanie działań wykonywanych po zakończeniu prac likwidacyjnych w wyrobisku górniczym Piaseczno, tj. na: zabezpieczenie terenów zlokalizowanych w sąsiedztwie wyrobiska przed zmianą stosunków wodnych; likwidację zbędnych instalacji, budynków oraz demontaż maszyn i urządzeń związanych z wykonywaniem ww. zabezpieczenia; rekultywację terenów pogórnich i wykonywanie prac zabezpieczających oraz przedsięwzięć zapobiegających, związanych z wykonywaniem ww. zabezpieczenia; opracowanie projektów, dokumentacji, opinii, ekspertyz i analiz związanych z wykonywaniem powyższych

⁹ t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1290 z późn. zm.

¹⁰ t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 54 z późn. zm.

¹¹ t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1087 z późn. zm.

działań i sprawowanie ogólnego zarządu (art. 3 ust. 1 pkt 5 i ust. 5 ustawy o dotacji).

Dotację tę Spółka otrzymuje, po zaakceptowaniu przez ministra właściwego do spraw gospodarki surowcami energetycznymi rocznego planu ww. działań obejmującego jego zakres rzeczowy i finansowy, na podstawie umowy o dotacji, która określa w szczególności opis zadania lub działania, w tym cel, na jaki dotacja została przyznana, termin jego wykonania i termin wykorzystania dotacji (art. 5 ust. 3a i art. 6 ustawy o dotacji).

Stosownie do art. 13 ww. ustawy udzielanie dotacji na zadania w niej określone przewidziane jest do dnia 31 grudnia 2027r.

Prawo geologiczne i górnicze

Art. 132 ustawy p.g.g. stanowi, że do likwidacji zakładu górniczego stosuje się jedynie odpowiednio przepisy ustawy p.g.g. z rozdziału dot. likwidacji zakładów, ich oznaczonej części oraz zbędnych ze względów technicznych i technologicznych urządzeń, instalacji, obiektów lub wyrobisk górniczych zakładów, w tym likwidacji byłego zakładu górniczego. Odnosi się to do prowadzenia tych czynności likwidacyjnych przez podmiot niebędący przedsiębiorcą.

Zgodnie z art. 129 ust. 1 pkt 5 oraz ust. 2 ustawy p.g.g., w przypadku likwidacji zakładu górniczego, w całości lub w części, przedsiębiorca jest m.in. obowiązany przedsięwziąć niezbędne środki w celu ochrony środowiska oraz rekultywacji gruntów po działalności górniczej. Do rekultywacji gruntów stosuje się odpowiednio przepisy ustawy o.g.r.l.

W tym miejscu Spółka podkreśla, że nie była i nie jest „przedsiębiorcą” w rozumieniu art. 6 pkt 9 ustawy p.g.g., nie prowadzi i nie prowadziła wcześniej zakładu w rozumieniu tego prawa, a więc nie była i nie jest kopalnią, a przepisy ustawy p.g.g. dotyczące likwidacji wyrobisk pokopalnianych i odwadniania stosuje się na podstawie szczególnej regulacji ustawy p.g.g., tj. art. 2 ust. 3, który stanowi, iż przepisy ustawy p.g.g. dotyczące przedsiębiorcy stosuje się odpowiednio do podmiotów, które uzyskały inne niż koncesja decyzje stanowiące podstawę wykonywania działalności regulowanej ustawą (tu: likwidacji wyrobisk i odwadniania, zgodnie również z art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy p.g.g.).

Ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych

Wobec tego, iż przepisy ustawy p.g.g. odsyłają w zakresie realizacji rekultywacji do przepisów ustawy o.g.r.l., przepisy tej ustawy mają odpowiednie zastosowanie do rekultywacji wykonywanej przez Spółkę. Natomiast nie ma zastosowania w tym przypadku do wyrobisk pokopalnianych art. 20 ust. 1 ustawy o.g.r.l., z którego wynika obowiązek dokonania rekultywacji przez osobę powodującą utratę albo ograniczenie wartości użytkowej gruntów w rozumieniu tej ustawy. Takim podmiotem Spółka nigdy nie była i nie jest następcą prawnym takiego podmiotu.

Zgodnie z definicją z art. 4 pkt 18 ustawy o.g.r.l. rekultywacją gruntów jest nadanie lub przywrócenie gruntom zdegradowanym albo zdewastowanym wartości użytkowych lub przyrodniczych przez właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych, odtworzenie gleb, umocnienie skarp oraz odbudowanie lub zbudowanie niezbędnych dróg.

Do decyzji organu dot. przeprowadzenia rekultywacji ma zastosowanie art. 22 ust. 1 pkt 1 - 4 ustawy o.g.r.l., który wymienia elementy składowe decyzji w sprawach rekultywacji. Są to:

- stopień ograniczenia lub utraty wartości użytkowej (obejmujących rekultywację) gruntów, ustalony na podstawie opinii dwóch rzeczoznawców;
- osobę obowiązaną do rekultywacji gruntów;
- kierunek i termin wykonania rekultywacji gruntów;
- uznanie rekultywacji gruntów za zakończoną.

Biorąc pod uwagę powyższe przepisy należy zauważyć, m.in. iż decyzja Starosty z dnia 5 kwietnia 2005r. nie zawiera koniecznej treści dla realizacji zakresu rekultywacji, jaki został wskazany w ww.

wyroku NSA. Nie zawiera określenia stopnia ograniczenia lub utraty wartości użytkowej gruntów, a kierunek rekultywacji został ustalony bardzo ogólnie, pomijając kluczowe elementy dla zrealizowania rekultywacji, jakimi powinno być określenie poziomu lustra wody i wielkości zbiornika oraz powierzchni poszczególnych obszarów ze względu na kierunki ich rekultywacji. Przypomnieć tu należy, że w dokumentach funkcjonuje przynajmniej pięć różnych wielkości powierzchni tych obszarów (tj. 4,7 km², 11,3 km², 16,5 km², 40 km², 51,7 km²).

Prawo ochrony środowiska

Art. 126 ust. 2 ustawy p.o.ś. stanowi, iż podejmujący eksploatację złóż kopaliny lub prowadzący tę eksploatację jest obowiązany przedsięwziąć środki niezbędne do ochrony zasobów złoża, jak również do ochrony powierzchni ziemi oraz wód powierzchniowych i podziemnych, sukcesywnie prowadzić rekultywację terenów poeksploatacyjnych oraz przywracać do właściwego stanu inne elementy przyrodnicze.

W istocie podstawą obowiązku, który pierwotnie ciążył na Przedsiębiorstwie Państwowym pn. Kopalnie i Zakłady Przetwórcze Siarki „Siarkopol” w Tarnobrzegu jest właśnie ww. przepis. Ten obowiązek obecnie obciąża Skarb Państwa. Dlatego też, dla realizacji tego obowiązku, została przyjęta ustawa incydentalna, regulująca likwidację kopalń przemysłu siarkowego (tj. ustawa o restrukturyzacji), a następnie uchwalono ustawę o dotacji. Celem ustawy o dotacji jest finansowanie likwidacji w takim zakresie, w jakim procesy likwidacji nie mogą być finansowane z NFOŚiGW. Tak więc w przypadku byłej Kopalni Siarki „Piaseczno” te regulacje są podstawą dla przeprowadzenia procesu likwidacji wyrobisk po kopalni i podstawą ich finansowania.

Prawo wodne

Zgodnie z art. 195 Prawa wodnego, melioracje wodne polegają na regulacji stosunków wodnych w celu polepszenia zdolności produkcyjnej gleby i ułatwienia jej uprawy.

W zakresie wykonania melioracji, przeprowadzania drenażu, odwadniania, obok ustawy o.g.r.l. i ustawy p.g.g. musiałyby zostać zastosowane regulacje Prawa wodnego – art. 199. Jednak zgodnie z art. 199 ust. 1 Prawa wodnego wykonywanie melioracji wodnych należy co do zasady do właścicieli gruntów. Właściciele gruntów nie mogą wywodzić obowiązku z tytułu szkody bądź to z ruchu przedsiębiorstwa (art. 435 k.c.), bądź to z deliktu (art. 415 k.c.), gdyż szkoda w nieruchomościach nie wystąpiła, a wręcz przeciwnie – umożliwiono gospodarcze użytkowanie gruntów. Natomiast dopiero, gdy byłby przyjęty (w Programie likwidacji) i realizowany kierunek „ekologiczny” w ramach dalszej rekultywacji, czyli przywracania pierwotnego ekosystemu, realizacji obowiązku przywrócenia pierwotnych stosunków wodnych oraz realizacji Programów związanych z przeciwdziałaniem suszy (programów retencji), które są aktualnie preferowane, mogłaby wystąpić u ich właścicieli szkoda. Mogłaby ona nastąpić przez zmniejszenie użyteczności gospodarczej i utratę wartości uzyskanej dzięki wykonanym odwodnieniom, jako gruntów do prowadzenia gospodarstw sadowniczych, jak też posadowienia siedlisk.

Trzeba wskazać też, że w różnych dokumentach, zarówno w Ocenie stanu zaawansowania (prof. J. Klich, maj – czerwiec 2004 r.), opiniach, jak i w Aneksie nr 5 do Programu likwidacji zatwierdzonym przez Ministra Energii, zwraca się uwagę, iż to organy administracji publicznej wydając decyzje o warunkach zabudowy, przy braku miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, oraz wydając pozwolenia (m.in. na budowę, zmieniając klasyfikację gruntów), dopuścili do wykorzystania przez właścicieli nieruchomości odwodnienia w wyniku drenażu przeprowadzonego w okresie eksploatacji siarki przez byłą Kopalnię Siarki „Piaseczno”, co zwiększyło wartość i użyteczność ich nieruchomości.

Zgodnie z art. 199 ust. 2 Prawa wodnego urządzenia melioracji wodnej mogą być także wykonywane wyjątkowo w części na koszt Skarbu Państwa, w tym przy udziale środków, o których mowa art. 199 ust. 3 tej ustawy, za zwrotem części kosztów, w formie opłaty melioracyjnej, przez

właścicieli gruntów, na które te urządzenia wywierają korzystny wpływ. Jednak rozstrzygnięcia w tych sprawach dokonuje, w drodze decyzji, właściwy organ PGW Wody Polskie w uzgodnieniu z właściwym wojewodą, na wniosek zainteresowanych właścicieli gruntów.

Zmiana decyzji Starosty z dnia 5 kwietnia 2005r.

Art. 155 k.p.a. stanowi, iż decyzja ostateczna, na mocy której strona nabyła prawo, może być w każdym czasie za zgodą strony uchylona lub zmieniona przez organ administracji publicznej, który ją wydał, jeżeli przepisy szczególne nie sprzeciwiają się uchyleniu lub zmianie takiej decyzji i przemawia za tym interes społeczny lub słuszny interes strony.

Wskazując na powyższy stan faktyczny i prawny, aby Spółka mogła podjąć dalsze czynności rekultywacyjne konieczna jest zmiana decyzji Starosty z dnia 5 kwietnia 2005r.

Jednak na chwilę obecną brak jest podstaw, w oparciu o które Spółka mogłaby wystąpić z wnioskiem do Starosty o prolongatę terminu wykonania rekultywacji. Nie jest określone, bowiem jakie jeszcze czynności, należące do rekultywacyjnych w obszarze objętym likwidacją, zgodnie z Programem likwidacji, Spółka powinna podjąć, ani nawet nie jest możliwe ustalenie wielkości powierzchni tego obszaru (tj. 4,7 km², 11,3 km², 16,5 km², 40 km², 51,7km²).

Przystąpienie przez Spółkę do czynności rekultywacyjnych na terenach, które nie należą do Spółki byłoby niezgodnie zarówno ze stanem faktycznym, jak i z prawem, Programem likwidacji, decyzjami właściwych organów państwowych, przekazujących Spółce nieruchomości w celu dokonania likwidacji wyrobisk.

Spółka podnosi, że wszystkie właściwe organy (w tym właściwi ministrowie, NFOŚiGW, a także Najwyższa Izba Kontroli), poczynając od 2016 roku, nieustannie wskazują, że należy określić podmiot, który będzie mógł, po właściwym i jednoznacznym rozstrzygnięciu kierunku rekultywacji, zabezpieczać finansowanie i realizację zadania w zakresie ewentualnej ochrony terenów przyległych do terenów objętych likwidacją, zagrożonych podtopieniami lub ustalić realizację kierunku ekologicznego.

Docelowe rozwiązanie problemu zagospodarowania terenu wokół zbiornika „Piaseczno” wymaga jednak uzgodnień i współpracy organów państwowych i samorządowych oraz uzyskania stosownych środków finansowych na ten cel, co potwierdza zarówno Najwyższa Izba Kontroli w wystąpieniach pokontrolnych, jak i Instytut Gospodarki Surowcami Mineralnymi i Energią Polskiej Akademii Nauk w opracowaniu pn. *„Wariantowe kierunki optymalnej likwidacji i rekultywacji terenów powyrobiskowych po byłej Kopalni Siarki "Piaseczno" w Piasecznie” (z uwzględnieniem zakresu niezbędnych badań oraz rozpoznania uwarunkowań)*. Konieczne jest zaangażowanie formalno-prawne i finansowe zarówno podmiotów zainteresowanych rozwiązaniem zaistniałej sytuacji, jak i tych, które z mocy prawa docelowo przejmą wytworzony majątek w zarząd i utrzymanie, a w szczególności konieczne jest zaangażowanie:

- Ministerstwa Przemysłu,
- Ministerstwa Infrastruktury,
- Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej,
- Ministerstwa Klimatu i Środowiska,
- Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie,
- Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie,
- Zarządu Zlewni w Sandomierzu,
- Głównego Geologa Kraju,
- Marszałka Województwa Świętokrzyskiego,
- Starosty Sandomierskiego,
- gmin: Łoniów, Samborzec i Koprzywnica.

Spółka, po wydaniu przez NSA ww. wyroku z dnia 14 maja 2024r., w pismach z dnia 3 czerwca 2024r., znak DN/487/2024, z dnia 19 sierpnia 2024r., znak DN/667/2024, z dnia 29 października 2024r. znak NKK/921/2024 i z dnia 6 grudnia 2024r. znak DN/1043/2024, występowała do Ministra Przemysłu o podjęcie działań w przedmiocie zabezpieczenia środków finansowych na przeprowadzenie badań niezbędnych dla ustalenia prawidłowego zakończenia procesu likwidacji skutków działalności byłej Kopalni Siarki „Piaseczno” oraz wyznaczenia ostatecznego kierunku działania w celu zakończenia odprowadzania wody nadmiarowej z wyrobiska, wskazując, że Spółka nie ma żadnych kompetencji ani możliwości formalno-prawnych do zobowiązania wyżej wskazanych podmiotów do niezbędnej współpracy w zakresie wypracowania programu zakończenia procesu likwidacji skutków działalności byłej Kopalni Siarki „Piaseczno”, który wskaże nie tylko szacowane koszty i terminy realizacji przedsięwzięcia w postaci budowy systemu melioracyjno-drenażowego, ale również rozwiązania prawne dla podmiotu, który ten system wybuduje, a także wskaże podmiot, który będzie odpowiedzialny za jego utrzymanie i eksploatację po zakończeniu budowy oraz da gwarancję, że po jego zrealizowaniu proces rekultywacji zostanie uznany za zakończony.

Spółka zwracała się również z prośbą do Ministra Przemysłu o umożliwienie jej uczestnictwa w spotkaniu roboczym w Departamencie Górnictwa i Hutnictwa Ministerstwa Przemysłu z udziałem przedstawicieli Wyższego Urzędu Górniczego oraz Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie w przedmiocie podjęcia działań w celu powołania zespołu przedstawicieli ww. podmiotów dla wypracowania programu zakończenia procesu rekultywacji i likwidacji skutków działalności byłej Kopalni Siarki „Piaseczno”, który to program pozwoli wskazać nie tylko szacowane koszty i terminy realizacji przedsięwzięcia w postaci budowy systemu melioracyjno-drenażowego na nienależących do Spółki terenach przyległych do zbiornika „Piaseczno”, ale również rozwiązania prawne dla podmiotu, który ten system wybuduje, a także wskaże podmiot, który będzie odpowiedzialny za jego utrzymanie i eksploatację po zakończeniu budowy oraz da gwarancję, że po jego zrealizowaniu proces rekultywacji zostanie uznany za zakończony.

W dniu 19 listopada 2024r. w Ministerstwie Przemysłu w Katowicach odbyło się spotkanie z udziałem Pani Dyrektora Departamentu Górnictwa i Hutnictwa Ministerstwa Przemysłu oraz przedstawicieli Miasta Tarnobrzega i Spółki w przedmiocie zakończenia procesu rekultywacji i likwidacji terenów powyrobiskowych po byłej Kopalni Siarki „Piaseczno” w Piasecznie, gm. Łonów.

W chwili obecnej Spółka oczekuje na informację z Departamentu Górnictwa i Hutnictwa Ministerstwa Przemysłu w sprawie kolejnego spotkania w ww. przedmiocie z udziałem przedstawicieli organów administracji publicznej i samorządów wskazanych w piśmie Spółki z dnia 6 grudnia 2024r. znak DN/1043/2024.

Jednocześnie też Spółka ma na uwadze trwającą procedurę uchwalania Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Łonów „Skrzypaczowice, Piaseczno-zbiornik”, którego ostatecznie przyjęty kształt i kontynuacja rekultywacji są współzależne od siebie i powinny być planowane i realizowane w ścisłym porozumieniu.

Wskazując na powyższe Spółka zwraca uwagę, że nałożenie na nią zobowiązań w zakresie podniesienia wody w zbiorniku Piaseczno do rzędnej 146 m n.p.m. i związanego z tym wykonania systemu melioracyjnego na nienależących do niej terenach - bez decyzji organów państwowych w przedmiocie kierunku dalszych prac likwidacyjnych i rekultywacyjnych oraz bez zapewnienia na ten cel środków publicznych - spowoduje, że Spółka zmuszona będzie zaprzestać realizacji dotychczasowych, przejściowych prac zabezpieczających, co skutkować będzie podnoszeniem się poziomu wody w zbiorniku „Piaseczno” ponad dotychczasowy poziom +139 m n.p.m. (tj. do pierwotnej rzędnej +146 m n.p.m.) i podmakaniem oraz podtapianiem terenów przyległych do zbiornika na nieokreślonej powierzchni, stwarzając szereg związanych z tym zagrożeń.

Podsumowując Spółka wskazuje, że:

- 1) aktualnie Spółka aktywnie podejmuje działania w celu uzyskania dalszych decyzji co do zakresu likwidacji terenów powyrobiskowych po byłej Kopalni Siarki "Piaseczno", w tym także problemu określenia podmiotu zobowiązanego do wykonania melioracji;
- 2) po dokonaniu stosownych ustaleń (i ew. uzyskaniu zabezpieczenia finansowania) z właściwymi organami, Spółka planuje wykonanie aktualizacji dokumentacji, w tym dokumentacji hydrologicznej, w celu określenia obecnie najbardziej optymalnego kierunku rekultywacji, jak i uwzględnienia zagrożeń związanych z wypełnieniem zbiornika „Piaseczno” do rzędnej + 146 m n.p.m.;
- 3) jeśli okaże się to zasadne i konieczne, Spółka wystąpi do Starosty z wnioskiem o zmianę decyzji Starosty z dnia 5 kwietnia 2005 r. lub - w zależności od decyzji organu nadzoru i wyniku zaktualizowanych badań - przeprowadzi rekultywację w sposób określony w decyzji Starosty z dnia 5 kwietnia 2005 r. w granicach zapewnionych środków.

Aktualnie zgodnie z zapisami ustawy z dnia 27 listopada 2020r. o zmianie ustawy o dotacji przeznaczonej dla niektórych podmiotów (Dz. U. z 29 grudnia 2020r. poz. 2398) Spółka ma zapewnione finansowanie na realizację działań wykonywanych przez nią po zakończeniu prac likwidacyjnych w wyrobisku górniczym „Piaseczno” z budżetu państwa do końca roku 2027, co pozwala na wykonywanie dotychczasowych jej obowiązków.

Spółka stoi na stanowisku, że w takim zakresie w jakim była uprawniona na podstawie przepisów prawa osiągnęła wymagane w roku 2024 cele.

.....
Kierownik jednostki